

Janette Haimi ja Anni Kemppainen

SÄÄSTÄMINEN JA SIJOITTAMINEN LAPSELLE

**Opinnäytetyö
CENTRIA-AMMATTIKORKEAKOULU
Liiketalouden koulutusohjelma
Syyskuu 2020**

TIIVISTELMÄ OPINNÄYTETYÖSTÄ

Centria-ammattikorkeakoulu	Aika Syyskuu 2020	Tekijä/tekijät Janette Haimi ja Anni Kemppainen
Koulutusohjelma Liiketalouden koulutusohjelma		
Työn nimi Säästäminen ja sijoittaminen lapselle		
Työn ohjaaja Paula Tornikoski		Sivumäärä 37
<p>Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli tutkia, minkälaisia säästämisen ja sijoittamisen vaihtoehtoja alaikäisille lapsille on tällä hetkellä tarjolla. Opinnäytetyössä tarkasteltiin neljää eri tunnettua pankkia ja niiden tarjoamia säästämisen ja sijoittamisen tuotteita lapsille. Teoriaosuudessa käsiteltiin, mitä säästäminen ja sijoittaminen lapselle on, mitä vaihtoehtoja yleisesti on markkinoilla sekä minkälaisia asioita alaikäisen lapsen varojen säästämisessä ja sijoittamisessa on otettava huomioon. Lähdemateriaalina käytettiin monipuolisesti internetlähteitä sekä aihepiirin kirjallisuutta.</p> <p>Opinnäytetyössä selvitettiin säästämisen ja sijoittamisen tuotteiden ominaisuuksia, kuten tuottoa ja riskejä. Opinnäytetyön tarkoitus oli auttaa huoltajien työtä sijoitustuotteiden valinnassa kokoamalla selkeä tietopaketti olemassa olevista vaihtoehdoista.</p> <p>Opinnäytetyöstä voidaan huomata, että lapselle säästäminen ja sijoittaminen on kannattava aloittaa mahdollisimman varhain. Pitkäaikainen sijoittaminen mahdollistaa paremman tuoton lapsen varoille, merkittävän korkoa korolle -ilmiön myötä. Lapselle säästäessä pienistäkin säännöllisistä summista muodostuu pesämunaa tulevaisuuden varalle.</p>		
Asiasanat lapselle sijoittaminen, lapselle säästäminen, riski, sijoitustuote, säästämisen muodot, tuotto		

ABSTRACT

Centria University of Applied Sciences	Date September 2020	Author Janette Haimi & Anni Kemppainen
Degree programme Business Administration		
Name of thesis Saving and investing for the child		
Supervisor Paula Tornikoski		Pages 37
<p>The objective of this thesis was to research what kind of saving and investing options are currently available for minor children. Thesis examined four different well-known banks and the saving and investment products they offer to children. The theory part consisted of theoretical aspects of the subject, such as what options are available on the market and what kind of things need to be taken into account when saving and investing a minor child's assets. The references of this thesis came from several different internet sources and from the literature on the subject.</p> <p>The thesis clarified the properties of saving and investment products, such as return and risks. The purpose of the thesis was to help parents in the selection of investment products, by compiling a clear information package on existing alternatives.</p> <p>In conclusion, it is worthwhile for a child to start saving and investing as early as possible as long-term investments yield better returns on assets. Therefore, even small yet regular investments compound significantly over time.</p>		
<p>Key words forms of saving, investing for a child, investment product, return, risk, saving for a child</p>		

**TIIVISTELMÄ
ABSTRACT
SISÄLLYS**

1 JOHDANTO	1
2 SÄÄSTÄMINEN JA SIJOITTAMINEN LAPSELLE.....	3
2.1 Tilille säästäminen.....	6
2.2 Rahastot	7
2.3 Osakkeet.....	10
2.3.1 Osakkeiden hajauttaminen	11
2.3.2 Osakkeiden tunnuslukuja.....	12
2.3.3 Pörssiosakkeet	13
2.4 Sijoitusvakuutus	14
2.4.1 Henkivakuutus.....	15
2.4.2 Edunsaajamääräys.....	15
3 ERITYISHUOMIOITA, KUN SÄÄSTÄT LAPSELLE	16
3.1 Tuotto	16
3.2 Riski.....	16
3.3 Verotus	18
3.4 Alaikäisen varojen valvonta	19
4 PANKKIEN TARJOAMAT VAIHTOEHDOT.....	21
4.1 S-pankki	22
4.2 Osuuspankki	23
4.3 Danske Bank.....	25
4.4 Nordnet.....	26
5 YHTEENVETO	28
LÄHTEET	30
KUVAT	
KUVA 1. LähiTapiola säästösimulaatio	6
KUVA 2. Osuuspankin säästäjän rahastot	24

1 JOHDANTO

Tämän opinnäytetyön ideana on selvittää, mitä eri mahdollisuuksia vanhemmilla on lapselle säästämiseen ja sijoittamiseen. Tietoa aiheesta on runsaasti saatavilla, mutta työn tarkoituksena on helpottaa vanhempien työtä ja tehdä selkeä, yleisimmistä lapselle säästämisen ja sijoittamisen muodoista kertova tietopaketti. Monille jotkut säästämisen muodot, kuten tilille säästäminen, ovat tuttuja, mutta esimerkiksi osakesäästäminen on täysin vierasta. Kaikilla vanhemmilla ei ole tietoa siitä, kuinka monipuoliset mahdollisuudet lapselle säästämässä ja sijoittamisessa on. Yhä useampi vanhempi haluaa turvata lapsensa tulevaisuuden ja mahdollistaa lapsen omalle elämälle helpomman alun. Työn tarkoituksena on auttaa vanhempia saavuttamaan helpommin ja tiivistetympin tietoa siitä, minkälaisia mahdollisuuksia sijoittamiseen ja säästämiseen löytyy.

Kiinnostus aiheeseen lähtee toisen kirjoittajan rahoitusalan työkokemuksesta ja toisen kirjoittajan oma-kohtaisesta kiinnostuksesta sekä tarpeesta. Huomasimme, että selkeää yhtenäistä, sijoitusmuotoja koskevaa tietoa ei paljoakaan ollut valmiina. Pankissa on tullut vastaan tilanteita, joissa lapselle sijoittamisesta on kysely ja oltu kiinnostuneita. Toinen kirjoittaja oli alkanut miettiä eri sijoitusmuotojen valintaa omille lapsilleen, mutta ei tiennyt, mistä aloittaisi asiaan tutustumisen. Huomasimme myös, että esimerkiksi omassa tuttavapiirissämme moni säästää lapselleen, mutta ei huomaa, että jo pienilläkin muutoksilla ja perehtymisellä asiaan saataisiin huomattavasti parempaa tuottoa. Tämän vuoksi halusimme ottaa käsittelyyn aiheen, joka on useassa perheessä ajankohtainen lapsien syntymän jälkeen.

Työn toisessa osiossa käsittelemme sijoittamisen ja säästämisen eri muotoja, kuten tilille säästämistä, rahastosäästämistä, osakesäästämistä sekä sijoitusvakuutusta. Tässä osiossa paneudutaan jokaisen kohdan erityispiirteisiin sekä kerrotaan, kuinka aloittaa sijoittaminen, edetä siinä, sekä mitä erityistä huomiota kyseinen sijoitusmuoto pitää sisällään.

Kolmannessa osiossa käsittelemme lapselle säästämisen ja sijoittamisen erityispiirteitä, jotka vanhempien olisi hyvä tietää ja osata, kun päätös sijoittamisen aloittamisesta tehdään. Käsittelemme tuottoa yleisellä tasolla, erityyppisiä riskejä, joita olisi hyvä tiedostaa, sijoittamisen verotusta sekä alaikäisen varojen valvontaa. Otamme huomioon sellaisia sijoittamisen piirteitä, jotka tuntemalla voidaan välttää sijoittamisen sudenkuopat ja onnistutaan pienentämään riskejä. Lisäksi tuomme esiin, miten lainsäädännöllistä puolta, kuten alaikäisen varojen huoltamista, tulee oikeaoppisesti tehdä. Mitä tarkoittaa alaikäisen varojen holhous ja kuinka kauan vanhemmat ovat päätösvallassa rahojen käytöstä.

Neljännessä osioissa esittelemme neljää yleisesti tunnettua pankkia, jotka valitsimme oman kiinnostuksen, tunnettavuuden sekä heidän tarjoamien lapselle säästämisen ja sijoittamisen palveluiden takia. Kerromme S-pankin, Osuuspankin, Danske Bankin sekä Nordnetin vaihtoehtoista ja mahdollisuuksista. Näillä pankeilla on yhtäläisyyksiä, mutta myös eroavaisuuksia sijoitusvaihtoehtojen välillä.

Viimeisessä osioissa käsittelemme loppuyhteenvedon aiheesta ja sen, mitä päätelmiä lapselle sijoittamisesta ja säästämisestä teemme. Materiaaleina on käytetty pääsääntöisesti alan kirjallisuutta ja internet-sivuja.

2 SÄÄSTÄMINEN JA SIJOITTAMINEN LAPSELLE

Säästämisen ja sijoittamisen perusoivallus on ymmärtää, että vain säästämällä osa tuloista voidaan vaurastua. Mikäli käytetään kaikki tulot, se ei johda mihinkään. Tuotto ja sijoitusaika määrittelevät sijoitusajan lopputuloksen. Vanhempien valinnat vaikuttavat molempiin tekijöihin. (Sijoittaja 2017.) Valtioiden taloustilanteiden jatkuvassa muutoksissa monet haluavat turvata oman taloutensa ja säästää erityyppisiin rahastoihin ja sijoittaa rahojaan osakkeisiin.

Useissa maissa vanhemmat säästävät lapsensa koulutuksen vuoksi. Yhdysvallat on hyvä esimerkki maasta, jossa koulutus maksaa useita tuhansia euroja. Suomessa tarvetta lukukausimaksujen säästämiseen ei onneksi ole, vaan kaikilla lapsilla on samat oikeudet ja mahdollisuudet koulutukseen. (Nordlund 2017, 129.) Miksi vanhemmat sitten haluavat säästää? Vanhemmat haluavat tukea lasta harrastuksissa, säästää pahan päivän varalle, tarjota taloudellista turvaa ja pesämunaa lapsen muuttaessa pois kotoa.

Useat vanhemmat miettivät tulevaisuuteen sijoittuvia suuria rahanmenoja, kuten ajokortin hankintaa. Yksi syy säästämiseen on, että vanhemmat haluavat auttaa myöhemmin mahdollisissa takuuvuokrissa ja näin helpottaa lapsen itsenäistymisprosessia. Vanhemmat haluavat auttaa, jotta lapsen ei tarvitsisi välttämättä nostaa opintolainaa tai työskennellä samaan aikaan, kun opiskelut ovat meneillään. (Nordlund 2017, 129.)

Suunnitellessaan säästämisen aloittamista vanhempien olisi hyvä pysähtyä miettimään sijoitussuunnitelmaa: Halutaanko sijoittaa rahastoon, osakkeisiin vai tilille? Mikä pankki tarjoaa juuri tälle perheelle sopivimmat vaihtoehdot? Minkälainen elämäntilanne muuten on, kuinka suurella summalla voidaan säästäminen aloittaa? Halutaanko sijoittaa kerran vai valitaanko kuukausittainen säästäminen? Kiinnostus markkinoiden seurantaan on oleellinen asia; esimerkiksi korkeamman riskin sijoituksia tulee seurata jo etukäteen. Vanhempien olisi hyvä miettiä, halutaanko seurata aktiivisesti sijoituskohdetta ja sen mahdollisia muutoksia vai halutaanko sijoituskohde, jossa riittää passiivisempi seuraaminen. Jos osakekursien seuraaminen ei ole vanhemmille mielekäästä, on helpompi valita kohde, jossa seuranta ei niin aktiivisesti tarvitse tehdä. Seuraaminen ei ole pakollista, mutta mahdollistaa paremman tuoton.

Vanhemmat voivat myös pyytää neuvoja sijoitusneuvojalta tai antaa sijoituksen kokonaan hänen hoidettavakseen. Sijoitusneuvonnalla tarkoitetaan toimia, joissa asiakas saa yksityiskohtaisia tietoja ja suosituksia hänelle sopivista kohteista ja niiden riskeistä. Sijoitusneuvontaa antamalla henkilöllä täytyy olla siihen lupa, joka on saatu Finanssivalvonnalta. Sijoitusneuvojalla on vastuu selvittää asiakkaan taloudellinen asema, tavoitteet ja asiakkaan aiemmat kokemukset sijoittamisesta. (FINE 2020a.) Nämä asiat tulee olla tarkasti tiedossa, jotta tavoitteisiin päästäisiin mahdollisimman hyvin sekä pystyttäisiin minimoida riskit. Lisäksi sijoitusneuvontaa valitsevien vanhempien tulee huomioida, että jotkut sijoitusneuvojat markkinoivat hyvin suppeasti eri mahdollisuuksia, kun taas toiset toimivat laajemmalla alueella. (FINE 2020a.)

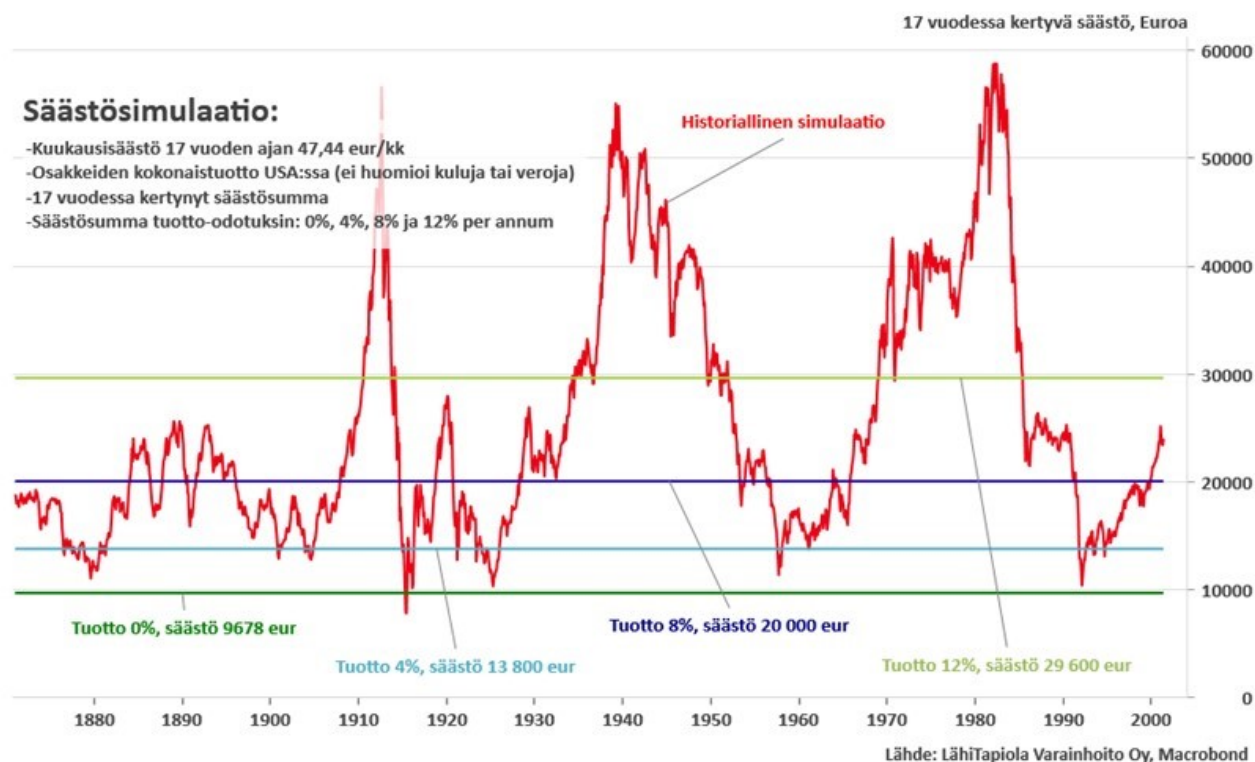
Valintaan vaikuttaa myös oleellisesti se, halutaanko säästää jotain tiettyä tarvetta kohti ja se, kuinka nopeasti säästöjä toivotaan kertyvän. Riskien sietokyky on myös määrittävä tekijä. Yleisesti ottaen matalariskiset kohteet tuottavat hitaammin kuin korkeariskiset kohteet. Vanhempien tulee näin ollen miettiä, minkälaisen riskin he ovat valmiita ottamaan. Suuren riskin sijoituksissa on aina mahdollisuus, että häviääkin rahansa.

Onnistunut tapa säästää lapselle on säästää tasaisesti. Sijoitusajan ollessa pitkä, hyvä valinta on alhaisilla kuluilla ja korkealla tuottoajalla oleva sijoituskohde, koska näin päästään hyötymään korkoa korolle -ilmiöstä parhaiten. Esimerkkinä käytetään 50 vuoden sijoitusta, jossa alkupääomana on 10 000 euroa: osakemarkkinoilla 9 % korolla saavutettaisiin 743 575 euroa, kun taas talletustilillä vastaava summa olisi 16 446 euroa. (Sijoittaja 2017.) Sijoitettu tai säästetty raha kerryttää korkoa. Korkoa korolle -ilmiö tarkoittaa sitä, että korkoa ei kerry vain säästetystä pääomasta vaan jo aikaisemmin kertyneestä korosta. Yksinkertaisuudessaan sijoitusten tuotot kasvavat korkoa alkuperäisen pääoman lisäksi. Korkoa korolle -ilmiöstä hyödytään kaikista eniten pitkäaikaisessa säästämisessä tai sijoittamisessa. Mitä pidempi aikajänne säästämisessä tai sijoittamisessa on, sitä enemmän sijoitettu pääoma ja korkoa korolle -ilmiö kerkeävät tuottaa. Lapselle säästämisessä ja sijoittamisessa pitkä aikajänne, kuten 18 vuotta, on helposti saavutettavissa. Lapselle säästämisessä ja sijoittamisessa ilmiö pääsee pitkän aikavälin vuoksi parhaiten valloilleen. Jos vanhemmat sijoittavat lapselleen ensimmäisenä vuonna esimerkiksi 1 000 euroa ja saavat sille 10 % tuoton, on kasassa ensimmäisen sijoitusvuoden jälkeen 1 100 euroa. Seuraavalla sijoitusvuodella saadaan tuottoa sekä sijoitetulle 1 000 eurolle että sen lisäksi ensimmäiseltä vuodelta saadulle 100 euron tuotolle. (Heikinheimo 2018.)

Osa vanhemmista haluaa säästää tai sijoittaa lapsiensa lapsilisät. Suomessa Kansaneläkelaitos maksaa jokaisesta maassa asuvasta alle 17-vuotiaasta lapsesta lapsilisää. Mikäli vanhemmat ja lapsi muuttavat pysyvästi toiseen maahan lapsilisää ei makseta. Lapsilisää maksetaan syntymää seuraavasta kuukaudesta siihen saakka, kunnes lapsi on täyttänyt 17 vuotta. Lapsilisä maksetaan yleensä äidille tai isälle. Myös esimerkiksi isovanhempi voi hakea lapsilisää. Sellaisessa tapauksessa, jossa vanhemmat eivät asu yhdessä, voidaan päättää, kumman tilille lapsilisä maksetaan. (Kansaneläkelaitos 2020.)

Osuuspankki Kainuussa työskentelevä Olli Kokkonen kertoo, että sijoittaminen arvopapereihin lapsilisillä on kasvamaan päin, mutta toistaiseksi vielä harvinaista. Hän suosittelee vanhempia miettimään, olisiko edes pieni summa lapsilisistä mahdollista laittaa sivuun tulevaisuutta ajatellen: “Monesti alaikäisillä sijoitusajat ovat hyvin pitkiä, ja olisi erittäin kannattavaa ja suositeltavaa, että varoja siirrettäisiin tileiltä parempi tuottoisiin kohteisiin.” (Kähkönen 2016.)

Lapsilisän määrä on tällä hetkellä 94,88 euroa ensimmäisestä lapsesta ja toisesta lapsesta 104,84 euroa. Lapsilisän määrä kasvaa aina jokaisen lapsen kohdalla. Isän tai äidin tulot eivät vaikuta siihen, paljonko lapsilisää maksetaan. Lapsilisä on lisäksi verotonta tuloa. Jos perhe pystyy säästämään lapsilisästä esimerkiksi puolet, päästäisiin siitä hyötymään jo hyvin. Puolet ensimmäisestä lapsesta maksettavasta kuukausittaisesta lapsilisästä, eli 47,44 euroa säästäessä kahdeksan prosentin tuottoa tarjoamassa kohteessa, 17 vuoden ajan tuotto olisi 20 036 euroa (KUVA 1) (LähiTapiola 2018).

KUVA 1. Kannattaako lapsilisät säästää vai kuluttaa? Asiantuntija antaa vinkit fiksuimpaan säästötapaan. LähiTapiola varainhoito Oy, Macrobond. (LähiTapiola 2020)

2.1 Tilille säästäminen

Tilille säästäminen on helpoin tapa aloittaa lapselle säästäminen. Vanhemmat tai edunvalvojat saavat avattua pankkitilin lapselle esimerkiksi käymällä pankin konttorissa. Mikäli lapsen huoltajilla on käytössään pankkitunnukset, voivat he vaivattomasti tehdä tilinavauspyynnön myös verkkopalvelussa. Monet pankit, kuten Osuuspankki ja Danske Bank, tarjoavat nykyisin tätä yhtenä tilin avaus vaihtoehtoista. Tieto tilinavauspyynnöstä menee pankkiin ja pankin toimihenkilöt toteuttavat tilin avauksen vanhempien antamalla tiedoilla ja suostumuksilla. Pankeilla on tarjota erilaisia, pankkikohtaisia vaihtoehtoja lapsille avattavista tileistä. Osuuspankissa lapsille avataan tällä hetkellä käyttötilejä, kun taas Danske Bankissa tili kulkee nimellä ”kultapossutili” (Danske Bank 2020a). Pankkitilillä säästettyjen varojen tuotto-odotus on minimaalinen, koska korot ovat lähes olemattomat tai niitä ei välttämättä edes ole lainkaan. Pankkitilin ehdoissa kerrotaan pankkitilin talletuskorko ja muut tilikohtaiset ehdot. Jos korot ovat olemattomat, pitkällä aikavälillä inflaatio eli rahan arvon aleneminen syö säästöt. Tämä tarkoittaa sitä, että tällä hetkellä pankkitilillä olevilla rahavaroilla on tulevaisuudessa pienempi arvo ostoissa. (Nordlund 2017, 136; Tilastokeskus 2020.)

Pankkitilin avaaminen on järkevä tapa ensimmäiseksi säästämisen muodoksi lapselle. Kun pankkitilin avaa lapselle mahdollisimman varhain, saa sinne laitettua hyvään talteen lapsen saamat rahalahjat. Vanhemmat voivat säästää itse lapsen tilille. He voivat myös esimerkiksi siirtää lapselle käteisenä annetut lahjarahat talteen hänen omalle pankkitililleen. Kun vanhemmat antavat pankkitilin numeron isovanhemmille ja kummeille, voivat nämä suoraan tehdä tilisiirtoja lapsen tilille (Osuuspankki 2020b). Pankkitilille voidaan tallettaa ja siirtää rahaa niin usein kuin halutaan.

Lapsen pankkitilille voidaan säästää rahaa lyhyemmän tähtäimen hankintoja, kuten ensimmäistä polkupyörää, varten, koska pankkitilillä rahat ovat helposti nostettavissa käyttöön. Mikäli pankkitilille säästetään pidempiaikaisesti, tulevaisuutta varten, kasvaa pienistäkin säännöllisistä säästösummista suuret säästöt. Mikäli vanhemmat säästäisivät lapsen tilille kuukausittain 20 euroa, saisivat he kymmenessä vuodessa kasaan 2 400 euroa. Jos taas säännöllinen kuukausisäästösumma olisi 30 euroa ja säästöaika 18 vuotta, kertyisi pankkitilille 6 480 euroa. Näistä pitkällä aikavälillä pankkitilille säästetyistä varoista saadaan lapselle pesämuna esim. ajokorttia, autoa, opintoja tai jopa ensimmäistä omaa asuntoa varten. (Danske Bank 2020b.)

Lapsen pankkitilille on mahdollista lahjoittaa rahaa, mutta lahjoittaessa on kannattavaa huomioida verotus. Kolmen vuoden aikana sama lahjanantaja voi lahjoittaa verovapaasti enintään 4 999 euroa samalle lahjansaajalle. 4 999 euroa kolmessa vuodessa tekee kuukausittain summaksi 138 euroa. (Danske Bank 2020d.) Kuka tahansa lapsen läheinen voi lahjoittaa lapselle edellä mainitun 4 999 euron summan verottomasti. Saman lahjasumman voi lahjoittaa ilman veroseuraamuksia kolmen vuoden välein. Kun lahja on verovapaa, ei lahjansaajan tarvitse maksaa lahjaveroa, eikä lahjasta ole tarvetta tehdä veroilmoitusta. Veroilmoitus lahjasta ja lahjavero täytyy lahjansaajan maksaa vasta, kun kolmen vuoden aikana sama lahjanantaja on lahjoittanut samalla henkilölle 5 000 euroa tai enemmän. (Verohallinto 2018.)

2.2 Rahastot

Kun vanhemmat haluavat tavoitella lapsensa varoille parempaa tuottoa kuin tilille säästettäessä, on rahastoihin säästäminen ja sijoittaminen hyvä vaihtoehto. Lapselle säästäminen voi helposti olla pitkäaikaista. Tämän pitkän aikajänteen myötä rahastosäästämisestä saadaan sen hyöty irti: rahastoihin säästäminen pitkäaikaisesti on tuottavampaa kuin rahojen pitäminen tilillä. Rahastosäästäminen on usein ensimmäinen askel kohti sijoittamista. Lapsen vanhemmat voivat säästää rahastoihin samoin, kuin tilille:

säännöllisesti tai kertasummalla. Säästettävän summan voi valita itse. Summa on myös helposti muutettavissa, joten rahastosäästäminen sopeutuu eri elämäntilanteisiin. (Osuuspankki 2020d.)

Rahastosäästäminen ei ole vaikeampaa, kuin tilille säästäminenkaan, vaikka tällainen harhaluulo monella on. Se sopii hyvin sellaisille, joilla ei välttämättä ole suurta kiinnostusta tai aikaa seurata jatkuvasti pörssikursseja, eikä yritysten tietoja. Rahastoyhtiöt hoitavat tämän rahastosäästäjän puolesta. Rahastosäästäjä valitsee vain itseään kiinnostavan rahaston, johon hän varansa sijoittaa. Salkunhoitaja tekee loput. Vanhemmat voivat tutustua rahastoihin esimerkiksi oman pankkinsa kautta, verkkopankissa tai asioimalla konttorilla. (Alexandria 2018.)

Sijoitusrahasto muodostuu säästäjien varojen sijoittamisesta useisiin erilaisiin kohteisiin, kuten korko- ja osakemarkkinoihin. Sijoituskohteet joihin varat on sijoitettu muodostavat sijoitusrahaston. (Pörssisäätiö 2015.) Rahastoon sijoittamalla saadaan rahasto-osuus. Rahasto-osuus taas oikeuttaa osuuteen rahaston tuotoista. Rahastojen tuotot perustuvat rahastojen sisältämien sijoituskohteiden menestykseen. Osingot ja korot ovat rahastojen tuottoja. (Nordea 2020.) Sijoitusrahastoja on erilaisia. Ennen sijoitusrahaston valintaa, kannattaa tiedostaa käytettävissä oleva säästöaika, tuottotavoite, riskinsietokyky ja rahaston kulut. Näin säästämiskohde voidaan valita vanhempien tavoitteiden mukaan. (Osuuspankki 2020e.)

Osakerahastoissa sijoitetaan pääosin osakkeisiin. Osakerahastoja voidaan jakaa sijoituskohteiden eli yhtiöiden sijainnin, koon tai toimialan perusteella. Sijainnin mukaan osakerahastoja voidaan jakaa muuan muassa kotimaahan Suomeen, Eurooppaan, Pohjois-Amerikkaan ja Aasiaan sijoitaviin rahastoihin. (Puttonen & Repo 2011, 66.) Yhtiön koon mukaan sijoitettavat rahastot voivat olla suuria maailmanlaajuisia yrityksiä, keskisuuria tai pieniyhtiöitä. Toimialakohtaisoa rahastovaihtoehtoja, kuten metsäteollisuuden tai vesitoimialaan sijoitettavia rahastoja on myös valittavissa. (Pörssisäätiö 2015.) Vanhemmat voivat valita lapselle osakerahaston omien mielenkiintojensa mukaan. Tuotto-odotus osakerahastoissa on korkea. Arvo vaihtelee markkinoilla tapahtuvien muutosten mukana. Näin ollen arvo voi vaihdella suurestikin. Osakerahastoissa sijoitetaan useaan yhtiöön, jolloin riskiä hajautetaan. Mikäli yhdellä rahaston yrityksistä menee huonosti ja toisella hyvin, ei tappio ole niin suuri kuin yhteen osakkeeseen sijoittamisessa. (Skandinaviska Enskilda Banken AB (publ) 2013.)

Korkorahastoja jaetaan lyhyen koron, keskipitkän koron ja pitkän koron rahastoihin. Tuotto korkorahastoissa muodostuu korkorahastojen kehityksestä, joten riskit eivät ole yhtä suuria kuin osakerahastoissa. Niin lyhyt kuin pitkäaikaiseenkin sijoittamiseen sopivat korkorahastot ovat vaihtoehto vanhemmille, jotka eivät halua suuria riskejä ja tavoittelevat tasaista arvonkehitystä. Lyhyen koron rahastot sijoittavat

liikkeeseenlaskijoiden, kuten valtioiden ja pankkien lyhytaikaisiin korkoinstrumentteihin, joissa pääsääntöisesti korkoriski on alle vuoden. Näitä ovat muun muassa pankkien sijoitustodistukset ja valtion velkasitoumukset. Pitkäaikaisiin korkokohteisiin, joissa korkoriski on yli vuoden, sijoittavat pitkän koron rahastot. Pitkän koron rahastojen korkoinstrumentteihin lukeutuvat joukkolainat, jotka ovat korkorahastojen sijoituskohteina. Keskipitkän koron rahastoissa yhdistyy lyhytaikaisia ja pitkäaikaisia korkoinstrumentteja. (Skandinaviska Enskilda Banken AB (publ) 2013.)

Korko- ja osakemarkkinoille sijoittavat rahastot ovat yhdistelmärahastoja. Yhdistelmärahastoissa voidaan painottaa osa rahastosta osakkeisiin ja loput korkoa tuottaviin kohteisiin. Osakkeiden osuus rahastosta ilmaistaan prosentuaalisesti. Rahastossa voidaan esimerkiksi sijoittaa 80 % osakkeisiin ja loput korkoa tuottaviin kohteisiin. Tässä esimerkissä rahasto sijoittaa suurimman osan varoistaan osakkeisiin. Yhdistelmärahastossa voidaan myös sijoittaa suurimmaksi osaksi korkoihin. Vaihtoehtoja rahaston painoarvoista on monia ja valinnan voi riskin sietokyvyn mukaan tehdä rahastoihin sijoittaja itse. Mitä suurempi osakepainoarvo rahastossa on, sitä suuremmat ovat riskit, mutta sitä suurempi on myös tuotto-odotus. Yhdistelmärahastojen painoarvot kerrotaan rahastojen esitteissä. (Pörssisäätiö 2013.)

Suosittuja sijoitusrahastoja ovat myös ETF- ja indeksirahastot. ETF tulee sanoista Exchange Traded Fund, joka tarkoittaa pörssinoteerattua rahastoa. ETF-rahastot seuraavat indeksiä, kuten OMX Helsinki 25:tä eli Helsingin pörssin osakeindeksiä. Sijoittamalla ETF-rahastoon sijoitetaan Helsingin pörssin osakeindeksiin kuuluviin osakkeisiin. Kaupankäynti tapahtuu kuten osakkeilla, pörssissä. Indeksirahastot sijoittavat myös osakkeisiin, mutta ne eivät ole listattu pörssiin. Indeksirahastoissa rahastoyhtiö valitsee indeksin ja rahastosijoittajan varat sijoitetaan automaattisesti kyseiseen indeksiin kuuluviin osakkeisiin. Näiden rahastojen tuotot ovat riippuvaisia osakemarkkinoiden tuotoista. Lapselle sijoittamisessa aikajänne voi olla hyvinkin pitkä. Indeksit ovat tuottaneet hyvin pitkällä aikavälillä, joten ne ovat hyvä vaihtoehto lapselle sijoittamiseen, mikäli vanhemmat ovat valmiita sietämään osakkeista johtuvaa riskiä. Suurin osa ETF-rahastoista ja indeksirahastot on passiivisia rahastoja. Rahastot käyvät kauppaa ainoastaan, kun indeksi päivittyy. Tämän myötä rahastojen kulut ovat matalammat, kuin aktiivissa rahastoissa. (Nordea 2020; Osuuspankki 2020e; Pörssisäätiö 2013.)

Näiden yleisempien rahastojen lisäksi vaihtoehtoja on muitakin. Vanhemmat voivat valita heille sopivimman sijoitusrahaston, johon he lapselleen säästävät. Rahaston esitteissä ja säännöissä kerrotaan, mikä rahasto on kyseessä ja mihin sen varat sijoitetaan. Esitteisiin tutustumalla saa hyvät tiedot rahastojen valintaa varten. Kun omaan säästämiseen sopiva rahasto on valittu, voi sinne aloittaa kuukausisäästämisen tai tehdä kertasijoituksen. Rahastoon sijoittamisessa vanhemmat tekevät itse valinnan siitä, mihin

rahastoon halutaan sijoittaa. Kun vanhemmat ovat valinneet lapselleen esimerkiksi osakerahaston, jossa varat kohdistetaan yhtiön koon mukaan suureen yritykseen, tekee rahaston ammattilainen salkunhoitaja valinnat rahaston sisältämistä yrityksistä, sijoitusteeman mukaisesti. Aktiivisissa rahastoissa salkunhoitaja tavoittelee sijoitetuille varoille tuottoa, minkä takia rahastosta muodostuu kuluja, kuten merkintä- ja lunastuspalkkiot. Rahastojen kulut vaihtelevat niin rahastosta kuin Rahastoyhtiöstäkin riippuen. Ennen rahaston valintaa on hyvä tarkistaa kulut rahaston avaintietoesitteestä. Rahastoon sijoitetut varat ovat myös helposti lunastettavissa tilille, mikäli tarve niille tulisi. Osuuspankki lupaa rahastoista lunastettujen varojen olevan tilillä noin kolmen pankkipäivän aikana. Danske Bankilla rahat siirtyvät kahdessa päivässä asiakkaan tilille. (Pörssisäätiö 2013.)

2.3 Osakkeet

Osakesijoittaminen on kautta historian osoittautunut tuottoisimmaksi sijoittamisen muodoksi. Monilla ihmisillä on kuitenkin ajatus siitä, että osakesijoittaminen on liian kallista ja vaikeaa. Tosiasiassa osakesijoittamisessa ei välttämättä tarvita suuria summia, vaan osakesijoittamisen voi aloittaa jopa muutamalla kymmenellä eurolla. Osakesijoittaminen on hyvä tapa tienata korkeita tuottoja, mutta siihen liittyy myös riskejä. Tämän vuoksi osakesijoittaminen sopii sellaisille vanhemmille, jotka ovat valmiita sietämään niitä.

Useimmat suurimmat pankit tarjoavat osakevälityspalvelua, mutta on myös pienempiä pankkeja, jotka tarjoavat erikoistumista osakesijoituksiin. Vanhempien kannattaa olla tarkkoina ja vertailla minkälaisia sopimuksia eri pankit osakesijoittamiseen tarjoavat. Hinnoissa on myös eroja, useimmiten välittäjät perivät aloitusmaksuja sekä ylläpitokuluja. Helpointa on valita sellainen yritys, jonka jo tuntee entuudestaan tai jonka tuotteita on mahdollisesti käyttänyt myös itse. Pohdinnassa voi esimerkiksi vertailla yhtiön tunnuslukuja, onko osingon maksu ollut vakaata, onko kasvu ollut hyvää sekä onko yhtiössä osaava johto (Pörssisäätiö 2017). Valintaa tehdessä on hyvä verrata vastaavien yhtiöiden tietoja. Osakevalintaa tehdessä on jälleen hyvä miettiä, minkälaista säästöä lapselle haluaa tehdä. Onko kyse pitkäaikaisesta sijoittamisesta, vai halutaanko voitto lunastaa esimerkiksi kymmenen vuoden kuluessa. Yleisesti ajatellaan, että osakesijoittaminen on suositeltavinta tehdä pitkäaikaissijoituksena, tällöin hyödytään parhaiten korkoa korolle -ilmiöstä.

Valinnan jälkeen seuraava askel on avata arvo-osuustili ja solmia välityssopimus. Nykyään ei välttämättä tarvitse mennä fyysisesti pankkiin, vaan osakkeita voi ostaa internetin välityksellä. (Hämäläinen

2005, 26). Arvo-osuustiliä tarvitaan arvo-osuuksien eli osakkuuksien kirjaamisiin sähköisessä muodossa. Arvo-osuustilillä pystyy säilyttämään kaikki osakeomistukset, mutta ne voi jakaa myös useammalle tilille. Lisäksi täytyy olla normaali pankkitili, jonne osingot pystytään maksamaan. Jokaisen vuoden lopussa osakeomistaja saa tiliotteen tiedot osingoista sekä omistuksista verotusta varten (Pörssisäätiö 2017). Kun vanhemmat tekevät lapsen nimiin välityssopimuksen tarvitaan siihen molempien vanhempien luvat ja allekirjoitukset.

Osakkeista voi tehdä osto- tai myyntitoimeksiannon, joko käymällä pankissa tai hoitamalla asian internetin välityksellä. Useimmiten edullisemmaksi tulee toimia sähköisesti. Kun tehdään toimeksiantoa, määritellään osakemäärä ja yhtiöt, joiden osakkeita halutaan ostaa. Valittavana on joko päivän hinta tai toinen vaihtoehto on rajata summa, jolla osakkeita halutaan ostaa. Kahden päivän kuluttua osto- tai myyntitapahtumasta osakkeet siirtyvät omistajalle. Suomessa toimii Euroclear Finland Arvopaperikeskus, joka varmistaa, että osakkeet siirtyvät ostajalle ja rahat myyjälle. (Osakeopas 2017.)

Osakesijoittamisen tuotto koostuu osakkeiden osingoista sekä osakkeen arvon noususta. Osingolla tarkoitetaan sitä osuutta, jonka yhtiö maksaa osakkeenomistajalle. Osingonjako määritellään yhtiössä, jossa osakkeet ovat. Jos yhtiöllä jää ylimääräisiä varoja, voidaan ne sijoittaa yhtiön uusiin investointeihin. Tämä tarkoittaa osakkeen omistajalle varallisuuden karttumista. (Osakeopas 2017.) Yhtiöiden kasvun odotus, toimintojen kehittyminen sekä se, kuinka paljon yhtiö lopulta onnistuu samaan voittoon, vaikuttavat siihen, kuinka paljon osake onnistuu nostamaan arvoaan.

Arvo-osakkeella tarkoitetaan osaketta, jonka arvo perustuu osingon maksuun ja tasaiseen tulokseen. Arvo-osakkeella ei ole tarkoitus tehdä nopeaa kasvua vaan ennemminkin hyvää tasaista kasvua. Kasvuosake puolestaan tarkoittaa osaketta, jossa kasvuyhtiön kurssi voi vaihdella paljonkin. Kasvuyhtiöihin sijoittanut hakee siis voimakkaampaa kurssien nousua. Tämän kaltaisissa yhtiöissä yleensä osinkoja maksetaan harvemmin tai ne ovat pienempiä, koska yhtiö sijoittaa investointeihin. (Osakeopas 2017.)

2.3.1 Osakkeiden hajauttaminen

Osakkeiden hankkimisen jälkeen olisi hyvä miettiä osakkeiden hajauttamista. Hajauttamisen perusajatuksena on, että sillä pienennetään riskiä rahojen menettämisen suhteen. Suurten pörssiyhtiöiden konkurssreja tapahtuu harvoin, mutta osakekurssien laskuissa voi menettää suuria summia rahaa. Tämän vuoksi on kannattavaa hajauttaa osakkeita. Osakehajauttaminen on mahdollista tehdä maantieteellisesti

eli ostaa osakkeita eri maista, toimialallisesti eli sijoittaa eri toimialojen yrityksiin tai ajallisesti eli ostaa kaikkina vuoden aikoina. Katja Taponen OP:n sijoittamisen ja säästämisen johtaja neuvookin seuraavalla lailla: “Kaikkia varoja ei kannata sijoittaa kerralla, vaan ostaa osakkeita eri aikoina. Tämä tasaa kurssivaihteluiden vaikutusta. Jos on sijoittamassa 10 000 euroa, kaikkea ei kannata sijoittaa samana päivänä.” (Op.media 2020.)

Tutkijat ovat havainneet, että osakkeiden hajauttamisessa on kuitenkin kriittinen piste. Kriittisellä pisteellä tarkoitetaan noin viittätoista osaketta. On arvioitu, että tämän jälkeen hajauttamisessa ei ole suurta hyötyä. Parhain määrä hajautettavia osakkeita on noin kymmenen osaketta. (Hämäläinen 2005, 61.) Hajauttamista tehdessä kannattaa huomioida välityspalkkiot. Kotimaisiin osakkeisiin on edullisempaa sijoittaa, kun ulkomaalaisiin, joten ostaessa ulkomaalaisia osakkeita kannattaa niitä ostaa kerralla isompi määrä ja näin pitää välityspalkkiot kohtalaisina.

2.3.2 Osakkeiden tunnuslukuja

Miettiessä eri vaihtoehtoja auttaa muutaman perinteisen tunnusluvun tulkinnan osaaminen. Tunnusluvut vaikuttavat osakekohtaiseen hinnoitteluun, siksi niiden tunteminen on hyödyllistä. Kun seurataan tunnuslukuja useamman vuoden kohdalta, pystytään päättelemään, miten yhtiö on kehittynyt. Tunnuslukuja on paljon ja sijoituksia aloitettaessa niitä kaikkia ei tarvitse hallita. Seuraavana selitettynä muutamia esimerkkejä yleisimmin käytetyistä tunnusluvuista.

EPS (Earnings Per Share)

EPS-luku ilmoittaa osakekohtaisen tuloksen. EPS saadaan laskemalla yhtiön kulujen ja verojen jälkeinen tulos jaettuna osakkeiden lukumääränä. (Osakesijoittaja 2020b.)

P/B (Price/ Book Value)

P/ B-luku tarkoittaa hintaa suhteessa kirja-arvoon. Kirja-arvolla tarkoitetaan yrityksen omaisuuden ja velkojen erotusta. P/ B-luku saadaan, kun jaetaan osakekurssin osakekohtaisella kirja-arvolla. Tässä tunnusluvussa mitä pienempi arvo on, sitä parempi. Tätä tunnuslukua arvioitaessa tulee huomioida, että ala voi vaikuttaa tulokseen. Esimerkiksi yleensä teollisuusaloilla luku on useimmiten luonnostaan matala. (Hämäläinen 2005, 68.)

P/E (Price/ Earnings)

P/E-luvulla tarkoitetaan voittokerrointa. Se saadaan jakamalla yhtiön markkina-arvo sen nettotuloksella. Nettotuloksella tarkoitetaan tässä tapauksessa tulosta, joka jää, kun on vähennetty kaikki kuluerät. P/E-lukua käytetään usein, kun arvioidaan tunnuslukuja. (Hämäläinen 2005, 65.) Yksinkertaistettuna tämä tarkoittaa sitä, kuinka nopeasti osake maksaa itsensä takaisin tuloksella laskettuna. P/E-lukua maksettaessa käytetään P:nä osakkeen tämänhetkistä hintaa ja E:nä kuluvaan sekä seuraavan vuoden ennustetta. (Sijoittaja 2020a.)

Osinkotuotto prosentti

Osinkotuotolla tarkoitetaan yrityksen maksaman osingon määrän suhdetta osakkeen hintaan. Osinkotuottoa laskettaessa käytetään useimmiten laskentahetkellä olevaa kurssia sekä yrityksen viimeisimpänä maksamaa osinkoa. Tätä tunnuslukua arvioidessa kannattaa huomioida osingonjakosuhte eli kuinka paljon yritys maksaa osinkoja tuloksestaan. (Osakesijoittaja 2020b.) Sijoittajan näkökulmasta parhaimpia ovat yhtiöt, jotka maksavat osinkotuottoja 4 %:ia tai sen yli.

2.3.3 Pörssiosakkeet

Pörssiosakkeen ostanut henkilö omistaa osuuden osakeyhtiöstä. Tämä tarkoittaa sitä, että osakkeilla käydään kauppaa arvopaperipörssissä. Pörssillä tarkoitetaan näin ollen arvopaperikauppapaikkaa, jossa eri sijoittajat pystyvät tekemään kauppaa keskenään. Yritykset, jotka haluavat laajentaa toimintaansa voivat myös myydä siellä osakkeitaan. (Saario 2016, luku 1.) Pörssiosakkeiden ostaminen on helppoa ja käy nopeasti internetin välityksellä. Pörssiosakekaupassa sijoitustoiminnan ydin asia on, että yhtiö pystyy kasvattamaan tulostaan ja maksamaan osinkojaan ilman, että se vaikuttaisi yhtiön kasvumahdollisuuksiin. Se, että voitonjako pystyy kasvamaan, vaikuttaa vähitellen siihen, että osakkuuksien arvo nousee.

Suomessa toimii Helsingin pörssi eli NASDAQ OMX Helsinki. Helsingin pörssin kautta kulkevat kaikki suomalaisiin yrityksiin tehdyt osakesijoitukset. Helsingin pörssit on listattu kolmeen eri ryhmään: pienet yhtiöt, suuret yhtiöt ja keskisuuret yhtiöt. Tämä helpottaa osakesijoittajan vertailua, kun mietitään eri tuottomahdollisuuksia sekä erilaisia riskejä. Suomessa suosituimpia osakkeita ovat perinteisesti olleet Nokian ja Nordean osakkeet. Yleisesti ottaen suomalaiset suosivat teknologia-alan sekä finanssialan yrityksiä. (Osakesijoittaja.fi 2020a.) Suomalaisissa osakkeissa on etuna se, että niistä on helppo saada tietoa ja yritykset ovat suomalaisille tuttuja entuudestaan.

Maailman mittakaavassa Suomen osakemarkkinat ovat pienet. Maakohtainen riski on suuri, joten tasapainoista sijoitussalkkua haluavan on hyvä sijoittaa myös ulkomailla oleviin osakkeisiin. Suosituimpia ovat Eurooppa, Japani ja Yhdysvallat. Esimerkiksi Yhdysvalloista löytyvät maailman suurimmat yhtiöt ja osakesijoittamisella on pitkät perinteet. Suomalaisille tunnetuimpia pörssiejä ovat teknologiayrityksiin erikoistunut Nasdaq sekä New York Stock Exchange. Seuratuimpia pörssimittareita ovat Dow Jones Industrial Average sekä Nasdaq Composite. (Hämäläinen 2005, 73–75.)

2.4 Sijoitusvakuutus

Sijoitusvakuutuksella tarkoitetaan sopimusta, joka on tehty vakuutusyhtiön ja vakuutuksen ottajan välille. Tämänkaltaisessa sijoituksessa ja säästämässä sovitaan joko kuukausittainen summa tai sijoitetaan kerralla suurempi summa, jota vakuutusyhtiö säilyttää ja josta maksaa sovittuna päivänä kertyneen tuoton takaisin. Vakuutuksen ottajalla on mahdollista itse valita, mihin hänen vakuutusyhtiöön sijoittamansa rahat sijoitetaan. Tällaisia voivat olla esimerkiksi sijoitusrahastot, joukkovelkakirjat tai osakkeet. Vakuutuksen ottaja saa itse valita, sijoittaako yhteen vai useampaan kohteeseen. (Turtiainen 2018, luku 6.)

Sijoitus ja säästövakuutuksia myyvät erityyppiset vakuutusedustusta harjoittavat toimijat ja vakuutusyhtiöt. Vakuutuksen ottajan ostaessa vakuutus esimerkiksi pankista tulee sopimus kuitenkin tehdä vakuutusyhtiön ja vakuutuksen ottajan välille. Vakuutus sopimusta miettiessä on hyvä kiinnittää huomiota perittäviin kuluihin, riskeihin sekä siihen, miten tuotto muodostuu. Sijoitusvakuutukset jaetaan kahteen ryhmään: säästövaakuuksiin sekä sijoitussidonnaisiin vakuutuksiin. Nykyään yleisemmin käytössä oleva sijoitussidonnainen vakuutus tarkoittaa sitä, että sijoittaja valitsee summan ja kohteen, johon sijoitetaan. Tämän jälkeen vakuutusyhtiön tehtävänä on hoitaa valitut kohteet omistukseensa. Tämä tarkoittaa sitä, että asiakas on omistajana vakuutukselle, jonka varoilla vakuutusyhtiö on hankkinut omistukseensa sovittun kohteen. Sijoitussidonnaisessa vakuutuksessa siis seurataan, miten sijoitus nostaa arvoaan. Vakuutusyhtiö ei ole vastuussa arvon laskemisesta. Säästövakuutuksissa tuotto muodostuu sovittun koron mukaisesti. Säästövakuutuksien tuotto on yleensä matalampaa kuin sijoitusvakuutusten. (FINE 2020b.)

Säästö- ja sijoitusvakuuksien kanssa tuotto ja riski kulkevat samalla tavalla kuin aiemmin käsitellyissä säästämisen tuotteissa: korkea riski on aina mukana korkean tuoton kanssa. Mikäli riskiä halutaan pienentää, on hyvä valita maltillisempi sijoituskohte. (FINE 2020b.)

2.4.1 Henkivakuutus

Sijoitusvakuutuksissa tulee huomioida, että mikäli vakuutukseen ei ole liitetty henkivakuutusta ja vakuutuksen ottaja ei sopimuksen mukaisena tulojen maksamispäivänä elä, säästöjä ei makseta, vaan rahat jäävät vakuutusyhtiölle. Kuolemanvaraturva eli henkivakuutus on yleensä lisävakuutus, jonka voi liittää muihin vakuutuksiin tai ottaa erillisenä vakuutuksena. Useimmiten henkivakuutuksen määrä on suhteessa säästettyihin vakuutusrahoihin. Henkivakuutuksessa kuoleman tapahtuessa osa rahoista jää edelleen vakuutusyhtiölle, mutta niistä maksetaan henkivakuutuskorvaus. Eri vakuutusyhtiöillä on erityyppisiä summia, kuinka paljon korvausta maksetaan, mutta se voi olla esimerkiksi 95 prosenttia säästöistä. (FINE 2008.) Henkivakuutuksen tarkoituksena on auttaa esimerkiksi yksin jäänyttä puolisoa huolehtimaan lapsistaan taloudellisesti ja tuoda turvaa tulevaisuutta ajatellen.

2.4.2 Edunsaajamääräys

Edunsaajamääräyksessä on kyse siitä, kenelle maksetaan kuolintapauksessa korvausta. Vakuutuksen ottaja saa määrätä puolisonsa, lapsensa tai jonkun muun omaisensa edunsaajaksi. Nimetyllä henkilöllä on oikeus saada edunsaajakorvaus. Kuoleman tapahtuessa vakuutussäästöt eivät kuulu kuolinpesään vaan siirtyvät edunsaajalle. Mikäli edunsaajaa ei ole nimetty, siirtyvät vakuutussäästöt kuolinpesään jaettaviksi. Kun edunsaajaksi on merkitty lapset, jaetaan kaikille lapsille summa tasan. (FINE 2008.) Jos edunsaajina on uusperheen lapsia, tulee heidät nimetä, koska he eivät automaattisesti kuulu muuten. On tärkeää miettiä, kuka edunsaajaksi valitaan, ja perhetilanteiden muuttuessa mahdollisesti päivittää tietoja.

3 ERITYISHUOMIOITA, KUN SÄÄSTÄT LAPSELLE

Olemme nyt käsitelleet lapselle säästämisen eri muotoja ja mahdollisuuksia. Säästäminen ja sijoittaminen tuo kuitenkin paljon mietittävää vanhemmille. Seuraavassa osiossa käsittelemme vielä eri mahdollisuuksia, miten saada tuottoa rahoilleen, mitä riskejä tulisi huomioida, millainen on sijoitusten verotus, ja miten maistraatti lapselle sijoittamista valvoo.

3.1 Tuotto

Tuotolla tarkoitetaan pääoman arvonnousua sekä korkotuottoa, osinkoa sekä muuta vastaavaa tulovirtaa. Tulovirta on usein miten tasaisempaa kuin arvonnousu ja näin ollen tuoton tärkein tekijä. Sijoittaja toivoo sijoituksia tehdessään tuottoa. Useimmiten tuottoa odotetaan rahallisesti, mutta joissakin tapauksissa se voi olla myös palvelu tai tuote. (Sijoittaja 2020b.)

Osakesijoittamisessa yrityksen tekemä tulos muodostaa tuoton. Vaihtoehtona on, että tulos käytetään yrityksen investointiin tai vaihtoehtoisesti maksetaan osinkoina osakeomistajille. Mikäli yritys tekee kasvua, tuotto tapahtuu osakkeen arvon nousuna. Parhaimmat osingot tulevat yrityksiltä, joiden kasvu on vuosittaista. Tärkeää on siis, että yritys pystyy kasvamaan ja näin nostamaan osinkojen määrää. (Sijoittaja 2020b.)

Tuottoa arvioitaessa täytyy muistaa, että sijoittamisesta muodostuu myös kuluja. Sijoittajan saama tuotto onkin laskettavissa, vähentämällä bruttotuotosta kulut, jolloin saadaan nettotuotto. Esimerkiksi rahastosäästämässä on monenlaisia kuluja kuten kaupankäyntikulut, tilinhoito- ja pankkikulut, hallinnointipalkkiot ja lunastuspalkkiot. Suunnitellessa tuoton muodostumista onkin hyvä vertailla eri toimijoiden kuluja keskenään. (Myllyoja & Kullas 2010, luku 6.)

3.2 Riski

Riskillä tarkoitetaan tuottoon liittyvää epävarmuutta. Kaikessa sijoittamisessa riski elää jatkuvasti läsnä. Erityisesti osakesäästämässä tuoton ja riskin tiedetään kulkevan yhdessä. Mitä korkeampi tuottoennuste, sitä korkeampi riski. Osake, joka voi tuottaa puolet arvostaan, voi myös sen menettää. Turhat riskit on mahdollista välttää, eikä suurten riskien turha ottaminen takaa runsasta tuottoa. Mainitsemme

seuraavaksi yleisimpiä sijoittamisen riskejä. Yhtiökohtainen riski tarkoittaa sitä, että sijoittajan ei kannata sijoittaa kaikkia rahojaan samaan yritykseen, vaan hajauttaa sijoituksiaan eri yrityksiin. Markkina-kohtaisella riskillä tarkoitetaan tietyn osakemarkkinan riskiä. Tällainen voi olla esimerkiksi Yhdysvaltojen markkinat. Sijoittamalla myös muille markkinoille, voidaan riskiä välttää. (Hämäläinen 2005, 56.)

Korkoriski syntyy, kun korko heiluu korkomarkkinoilla. Korot voivat joko nousta tai laskea, ja näin vaikuttaa sijoituskohteen mielekkyyteen ja kannattavuuteen. Keskuspankit, kuten Euroopan keskuspankki EKP voivat korkopolitiikallaan vaikuttaa ohjauskorkoon ja näin laskea korkopapereiden kiinnostavuutta. (Hämäläinen, 2005, 57.)

Inflaatoriskillä eli kuluttajahintojen nousulla tarkoitetaan rahan arvon alentumista. Mikäli ollaan tilanteessa, jossa hinnat nousevat nopeasti, ei säästäminen kannata. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että sijoitetun rahan arvo saattaa olla myöhemmin pienempi, kuin sijoitushetkellä. Inflaatio on pysynyt viime vuosina kurissa, eikä tämä riski ole ollut suuri. (Hämäläinen 2005, 57.)

Poliittiset riskit ovat maakohtaisia, maailmanlaajuisia riskejä. Useimmiten ne liittyvät tiettyihin toimialoihin. Yleisin poliittinen riski on sota, esimerkiksi öljyalueilla tapahtuva sodankäynti nostaa öljyn hintaa. Tällöin toiset yritykset pääsevät hyötymään hinnan noususta, kun taas toiset joutuvat kärsimään siitä. (Hämäläinen 2005, 59.)

Verotuksellinen riski tarkoittaa sitä, että valtio nostaa verotustaan ja näin vaikuttaa sijoituskohteisiin. Valtio pystyy verotuksellaan suosia toisia kohteita, sekä vähentää toisten kohteiden kiinnostuvuutta. Päätökset, joissa käsitellään esimerkiksi myyntivoittoverotusta, vaikuttavat sijoituksiin. (Hämäläinen 2005, 58.)

Satunnaiset riskit ovat ennalta-arvaamattomia riskejä, kuten tulipalot, vakavat sairastumiset tai muut riskit, joihin ei etukäteen voi varautua. (Hämäläinen 2005, 58.)

Sijoittamisessa on hyvä ymmärtää, että riskien kanssa on pystyttävä elämään. Kuitenkin on keinoja, joilla niitä voi pienentää. Hajauttamalla sijoituksiaan eri yhtiöihin, saadaan riskiä jo huomattavasti pienemmäksi. Hajautuksesta päästään hyötymään sitä paremmin, mitä vähemmän hajautettavilla yrityksillä on kurssikehityksen riippuvaisuutta keskenään. Tärkeää on hajauttaa sijoituksiaan yrityksiin, jotka toimivat eri toimialoilla. (Saario 2016, luku 6.) Aikahajauttamisella taas tarkoitetaan sitä, että sijoitetaan vähän kerrallaan, eikä kaikkia yhtä aikaa. Aikahajauttamista käytettäessä, ei välttämättä päästä huippu-tuottoihin, mutta ei myöskään menetetä kaikkia rahoja. (Hämäläinen 2005, 50.)

3.3 Verotus

Sijoitettaessa on otettava huomioon sijoitusten verotus. Sijoitusten tuotot ovat verotettavia pääomatuloja. Mikäli sijoitus on myyty korkeammalla hinnalla, kuin millä se on itselle hankittu, on sijoitus tuottanut sijoittajalle myyntivoittoa, toisin sanoen lunastusvoittoa. Alemmalla, kuin hankintahinnalla myyty sijoitus taas on myyntitappiota eli lunastustappiota. Pääomatulojen veroprosentti on 30 000 euroon asti 30 % ja summan ylimenevän osan veroprosentti on 34 %. Kalenterivuosittain tarkastetaan, paljonko sijoituksia on myyty ja verrataan niiden summaa hankintahintaan. Tämän mukaan sijoituksia verotetaan. Myyntitappioita voi vähentää verotuksesta verovuoden ja viiden seuraavan vuoden ajan, mikäli myyntivoittoa tulee verotettavaksi. Myyntitappiot ja -voitot ovat verovapaita 1 000 euroon asti verovuoden aikana. Tämän ylittävältä osalta tulee maksettavaksi pääomatulovero. Myyntivoitoista voi vähentää myös sijoituksista aiheutuneet hankintakulut sekä säilytyskulut. Vanhempien on huolehdittava, että pääomatuloverot tulevat maksetuksi, mikäli lapsen rahasto-osuuksia tai osakkeita myydään voitolla. (Verohallinto 2020b.)

Sijoitusrahastojen tuotto-osuuksien, osinkotulojen sekä osakesäästötilien tuotoista, joko pankki tai niiden maksaja itse tekee ennakonpidätykset ja sen myötä ne tilitetään Verohallinnolle. Sijoittajan ei tarvitse huolehtia näiden tuottojen veronmaksusta. (Verohallinto 2020b.) Osakesäästötilien ja sijoitusvakuutuksien sisällä voi vaihtaa sijoituskohteita, kuten myydä ja ostaa osakkeita verovapaasti. Verot tulevat maksettavaksi vasta, kun sijoitusvakuutuksesta tai osakesäästötililtä lunastetaan rahaa tilille. (Verohallinto 2019.)

Yrityksen jakaessa voittoa osakeyhtiön tuloksesta osakkeenomistajille ovat osingot aina osittain veronalaista tuloa. Osinkojen veronmaksuun vaikuttaa, onko osingon maksaja listattu pörssiyhtiö vai listaamaton yhtiö. Pörssiyhtiöstä saaduista osingoista 85 % on verotettavaa pääomatuloa ja loput 15 % verovapaata tuloa. Pörssiyhtiö, joka osinkoa maksaa tekee osingosta 25,5 %:n ennakonpidätyksen ja tilittää sen suoraan Verohallinnolle. Listaamaton yhtiö pidättää osingon maksusta ennakon 7,5 %, kun maksettava osinko on enintään 150 000 euroa. Yli 150 000 euron suuruudesta osingosta yhtiö tekee 28 %:n ennakonpidätyksen. (Verohallinto 2020a.)

Pankkitilin talletuskorot ovat lähdeveron alaista tuloa. Mikäli pankkitalletuksille maksetaan korkoa, on korkotuotoista maksettava lähdeveroa 30 %. Lähdeveron pankkitalletuksista perii koron maksava pankki. Lähdevero on lopullista veroa, eikä sitä tarvitse itse ilmoittaa Verohallinnolle. (Verohallinto 2014.)

Lahjaverot tulevat maksettavaksi, mikäli kolmen vuoden aikana samalta lahjanantajalta saatujen lahjojen yhteinen arvo on 5 000 euroa tai yli. Lahjan arvo sekä veroluokka, joka tarkoittaa lahjansaajan ja -antajan välistä sukulaissuhdetta vaikuttavat lahjaveron määrään. Verohallinnon internetsivuilla on lahjaverolas-kuri, jonka avulla pystyy tarkistamaan arvion tulevasta lahjaveron määrästä. Jos lahjan arvo on lahjave-ron alasta, täytyy lahjansaajan tehdä lahjaveroilmoitus kolmen kuukauden sisällä lahjan saamisesta. Kun lahjaveroilmoitus on tehty, saa lahjansaaja Verohallinnolta verotuspäätöksen sekä maksuohjeet lah-javeron maksamiseen. (Verohallinto 2018.)

3.4 Alaikäisen varojen valvonta

Huoltajina toimivat vanhemmat ovat alaikäisen lapsen edunvalvojia, joten heidät on määrätty huolehti-maan lapsensa taloudellisista asioista ja omaisuudesta huolellisesti. Edunvalvojien kuuluu noudattaa holhoustoimilakia ollessaan alaikäisen lapsensa edunvalvojia. Kun lapsi tulee täysi-ikäiseksi, lakkaa edunvalvonta. Digi- ja väestötietoviraston mukaan alaikäisen henkilön omaisuutta voi käyttää ainoas-taan alaikäisen omaksi hyödykseen ja henkilökohtaisiin tarpeisiin, huomioiden myös vanhempien ela-tusvastuun. (Digi- ja väestötietovirasto 2020.)

Mikäli alaikäisen nimissä on varallisuutta yli 20 000 euroa, tulee alaikäisen edunvalvonta merkitä hol-housasioiden rekisteriin. Tällaisessa tilanteessa huoltajat ovat velvollisia vuosittain toimittamaan hol-housviranomaisille vuositulilomakkeen. Vuositulilomakkeesta selviää tilikauden tapahtumat. Vanhem-milla on velvollisuus säilyttää lapsensa omaisuuden hoitamiseen liittyvät asiakirjat, kuten tiliotteet ja muut tositteet. Alaikäisen lapsen edunvalvonnan päättyessä huoltajan täytyy toimittaa kahden kuukau-den kuluessa täysi-ikäisyydestä päätöstili kuluneelta vuodelta. Kun edunvalvonnassa ollut alaikäinen tulee täysi-ikäiseksi, saa hän kaikki oikeudet omaisuuteensa. (Digi- ja väestötietovirasto 2020.)

Alaikäisen varat tulee säästää ja sijoittaa lapsen omilla nimillä olevalle tilille tai sijoituskohteisiin. Ala-ikäiselle kuuluvia varoja ei saa sekoittaa toisten varoihin. Vanhemmilla on edunvalvojina oikeus sijoittaa lapsen varoja, tiettyjen rajoitusten puitteissa. Vanhempien on sijoitettava lapsen varat turvallisesti, eikä turhia riskejä saa ottaa. Varojen säilymisestä on oltava riittävä varmuus sekä varoille on saatava koh-tuullinen tuotto. Ilman erillistä lupaa vanhemmat saavat yleensä sijoittaa lapsen varoja rahasto-osuuksiin ja osakkeisiin. Mikäli kyseessä on osake, joka ei ole julkisen kaupankäynnin kohteena tai rahasto-osuus, joka on erikoissijoitusrahasto, tarvitaan maistraatilta erillinen lupa toimien tekemiseen. Lupa vaaditaan

myös ulkomaisten osakkeiden ostoon. Vanhempien on helppo sijoittaa lapselle sijoitustuotteisiin, joihin erillistä lupaa ei tarvita. (Digi- ja väestötietovirasto 2020.)

4 PANKKIEN TARJOAMAT VAIHTOEHDOT

Suomessa toimii useita eri pankkeja. Yksi pankkien tehtävistä on sijoitus- ja varallisuudenhoitopalveluiden tarjoaminen asiakkaille. Valitsimme opinnäytetyöhön tutkittavaksi kolme tunnettua pankkia: S-Pankki, Osuuspankki ja Danske Bank sekä hieman erilaisemman vaihtoehdon: osake- ja rahastonvälittäjä Nordnetin. Valintamme kohdistui juuri näihin pankkeihin niiden monipuolisten ja toisistaan hieman eroavien lapsille kohdistettujen säästö- ja sijoitustuotteiden vuoksi. Kyseisten pankkien tunnettavuus sekä omakohtaiset asiakaskokemukset edellä mainituista pankeista olivat myös osana valintaamme. Kerromalla hieman eri pankeista ja niiden tarjoamista vaihtoehdoista lapselle säästämiseen ja sijoittamiseen, voidaan helpottaa jonkun aiheesta kiinnostuneen tutkimustyötä.

S-Pankki on suomalainen pankki, joka toimii osana S-ryhmää. Tämän kautta heillä on taustalla osuustoiminnallinen arvomaailma. Asiakkaita heillä on 3,1 miljoonaa. S-Pankissa sijoittamisen asiantuntijana toimii heidän tytäryhtiönsä FIM, joka suomalaisena varainhoitajana ja yksityispankkina välittää rahastot sekä muut varainhoidon palvelut. Suomalaiset valitsivat kahdeksatta kertaa peräkkäin S-Pankin vastuullisimmaksi pankiksi vuonna 2020 Pohjoismaiden kestävä kehityksen brändivertailussa, Sustainable Brand Indexissä. (S-Pankki 2020g.)

OP-Ryhmä eli lyhyemmin OP on Suomessa toimiva, maan johtava finanssiryhmä. OP Ryhmä on ollut toiminnassa yli 110 vuoden ajan. OP Ryhmän toiminta on jaettu kolmeen liiketoimintasegmenttiin. Nämä kolme ovat vähittäispankki, joka tarjoaa henkilöasiakkaiden pankkipalvelut, yritys pankki, joka tarjoaa pankkipalvelut yritysasiakkaille sekä vakuutus, joka tarjoaa vakuutuspalvelut niin henkilöasiakkaille, kuin yritysasiakkaillekin. Toukokuussa, 2020 OP Ryhmään kuului 141 vähittäispankkia, Osuuspankkia. Osuuspankit ovat osuuskuntia, joissa päätöksenteko ratkaistaan jäsen ja ääni -periaatteella. OP-Ryhmän Osuuspankeissa asiakkaita laskettiin olevan elokuussa 2020 lähes 3,6 miljoonaa. (Osuuspankki 2020f.)

Danske Bank on 13 maassa toimiva pohjoismaainen pankki, joka tarjoaa monipuolisia pankkipalveluita. Danske Bankin asiakkaita on tällä hetkellä Suomessa noin miljoona henkilöasiakasta sekä lähes 90 000 yritys- ja yhteisöasiakasta. Näiden asiakasmäärien myötä Danske Bank on kolmanneksi suurin pankki Suomessa. (Danske Bank 2020e.)

Nordnet on ruotsalainen osake- ja rahastonvälittäjä nettipankki. Ruotsissa vuonna 1996 perustettu pankki tarjoaa päätoimintanaan tuotteita ja palveluita säästäjille ja sijoittajille. Heidän tavoitteensa on säästöjen ja sijoitusten demokratisointi. Nordnet pyrkii siihen, että aloittelevalla sijoittajalla on samat mahdollisuudet, kuin ammattilaisilla sijoittajillakin. Nordnet toimii Ruotsissa, Norjassa, Tanskassa ja Suomessa. Asiakkaita heillä oli vuoden 2019 lopussa kokonaisuudessaan lähes 914 000. (Nordnet 2020g.)

4.1 S-pankki

S-pankin palvelut on suunniteltu vastaamaan vanhempien halua säästää lapselleen. Alaikäiset eivät pysty itse vastaamaan tileistään, vaan vanhempia tarvitaan edunvalvojina S-pankin tileille siihen asti, kunnes lapsi täyttää 18 vuotta. Tämän jälkeen lapsi itse vastaa tileistään ja vanhemmat saavat oikeudet ainoastaan lapsen salliessa sen. S-pankissa lapselle voi säästää S-säästörahastoihin sekä FIM-rahastoihin. Vanhempi voi säästää joko laittamalla tilille kuukausittaisen summan tai vaihtoehtoisesti kertaluonteisen suuremman summan. (S-pankki 2020a, S-pankki 2020d.)

S-pankki tarjoaa useita säästämisen mahdollisuuksia ja rahastoja. Vanhemmat voivat valita rahaston omien mieltymyksiensä mukaan. S-pankin vaihtoehtoja ovat esimerkiksi S-säästörahasto Varovainen, S-säästörahasto Kohtuullinen ja S-säästörahasto Rohkea, jotka vaihtelevat riskin sekä sijoitustarkoituksen mukaan. Esimerkiksi S-säästörahasto Varovainen tarjoaa tilisäästämistä vähäisellä riskillä sekä hajautetulla sijoittamisella. Se on tarkoitettu esimerkiksi lomareissua tai pientä remonttia varten säästäessä. S-säästörahasto Rohkea taas toimii suuremmalla riskillä ja pyrkii tuottamaan huomattavaa etua säästäjälle. S-säästörahasto Rohkea on tarkoitettu pitkällä aikavälillä tapahtuvaan säästämiseen, kuten eläkesäästämiseen. S-säästörahasto Rohkeaa riittää ainoaksi sijoituskohteeksi. (S-pankki 2020e, S-pankki 2020f.)

Muita S-säästörahastoja ovat S-Metsärahasto, S-Asuntorahasto ja S-rahasto Fossiiliton Eurooppa. Esimerkiksi S-Metsärahastossa sijoitetaan metsiin ja tuotto saadaan puun myymisestä, puun hintojen noususta sekä puuston kasvusta. Nämä rahastot ovat monimutkaisempia ja vaativat vanhemman toimittavan luvan maistraatilta pankille. (S-pankki 2020c.)

S-pankki tarjoaa myös FIM-rahastoja, joista useimpia vanhemmat pystymät valitsemaan lapsensa säästörahastoiksi. Tällaisia ovat esimerkiksi FIM Euro, FIM Brands, FIM Asuntotuotto A sekä FIM Fenno. Näistä esimerkiksi FIM Eurooppa-rahasto sijoittaa yrityksiin Euroopassa. (S-pankki 2020b.)

4.2 Osuuspankki

Osuuspankki tarjoaa lapselle säästämisen ja sijoittamisen vaihtoehtoisiksi perinteistä, tuottamatonta tilille säästämistä, tuotto-odotukseltaan parempaa rahastosäästämistä sekä pitkällä aikavälillä tuottavinta, osakesijoittamista. Osuuspankki tarjoaa yhtenä sijoitustapana myös vakuutussäästämistä. Lapselle säästämisen edellytys Osuuspankissa on lapsen oma käyttötili. Lapsen käyttötiliin tulee olla käyttöoikeus lapsella sekä huoltajilla. Huoltajien on hyväksyttävä alaikäisen OP Säästämisen ja sijoittamisen sopimuksen lisäksi perussäilytyksen avaaminen. Hyväksymällä nämä mahdollistetaan Osuuspankissa rahastojen ja muiden sijoitustuotteiden ostamisen aloittaminen alaikäiselle lapselle. (Osuuspankki 2020b.)

Käyttötilille säästäminen on helppo vaihtoehto. Vanhemmat voivat säästää lapsen omalle käyttötilille sekä kerätä sinne myös mahdolliset muut lapsen saamat rahalahjat. Osuuspankissa käyttötileille ei makseta nykyisin korkoja, joten tilille säästetyt varat eivät tuota pankkitilillä. (Osuuspankki 2020b.)

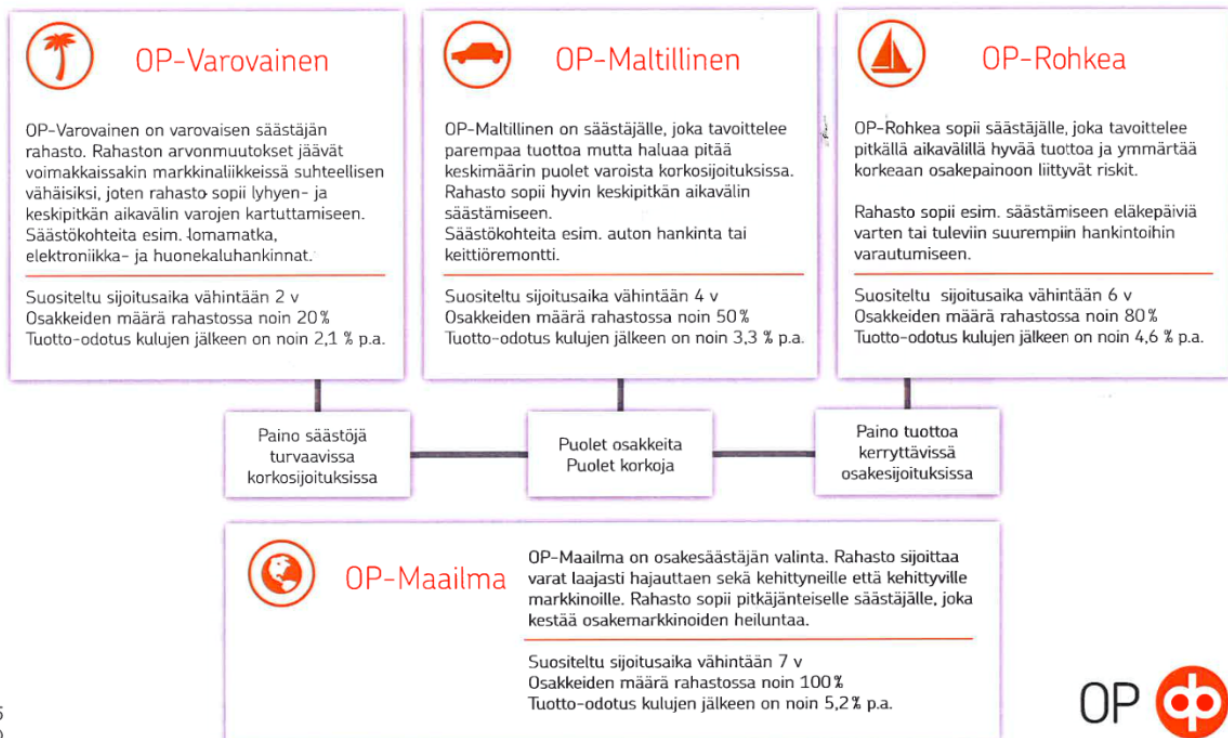
Osuuspankki suosittelee lapsen tilillä olevien säästöjen siirtämistä rahastoihin. Syynä tähän on rahastoissa oleva korkeampi tuotto-odotus pitkällä aikavälillä. Rahastoissa varat hajautetaan osake- ja korkomarkkinoille. Rahastosäästäminen säännöllisesti kuukausittain on Osuuspankilla suosituin tapa säästää lapselle. Säästettävän summan voi määrittellä itse ja sitä voi muuttaa elämäntilanteiden mukana. Rahastoihin voi myös säästää kertamerkinnällä, mikäli sitä ei halua tehdä säännöllisesti. (Osuuspankki 2020d.)

Osuuspankin tarjoamista säästäjän rahastoista on helppo valita lapselle sopiva vaihtoehto. Säästäjän rahastoja on kolmea erilaista (Kuva 2). OP-Varovainen on tarkoitettu lyhytaikaiselle säästämiseksi. OP-Maltillinen on sopiva vaihtoehto, kun säästöaika on ainakin 3–4 vuotta. OP-Rohkeassa on tarkoitus säästää pitkällä aikavälillä, jolloin tavoitellaan korkeaa tuottoa. Pitkän aikavälin säästämällä on mahdollisuus korkeampiin tuottoihin ja lapselle säästämässä on mahdollisuus pitkän aikavälin säästämiseksi. Säästäjän rahastoista sopivimman vaihtoehdon voi valita säästöajan ja riskinsietokyvyn perusteella. (Osuuspankki 2020e.)

Osuuspankki tarjoaa myös vastuullisia teemarahastoja, jotka sopivat lapsille. Nämä vastuulliset teemarahastot ottavat sijoituspäätöksissään huomioon eettiset näkökulmat ja kestävän kehityksen periaatteet. Vastuullisen sijoittamisen rahastoja on OP-Kestävä Maailma (Kuva 2), OP-Ilmasto, OP-Puhdas Vesi ja OP-Vähähiilinen Maailma. OP-Puhdas Vesi suuntaa rahoitusta yrityksille, joiden tuotteet parantavat

puhtaan veden riittävyyttä tulevaisuudessa. OP-Ilmasto taas puolestaan sijoittaa yhtiöihin, jotka pyrkivät torjumaan ilmastomuutosta. Osuuspankin vastuullisista rahastoista voi valita itselleen, omiin näkökulmiin ja tuotto-odotuksen mukaan parhaiten sopivimman rahasto vaihtoehdon. Vastuullisiin teemarahastoihin säästämistä suositellaan vähintään neljäksi vuodeksi. Ajallisesti nämä ovat sopivia lapselle säästämisen vaihtoehtoja. (Osuuspankki 2020d.)

Säästäjän rahastot – rahasto erilaisiin tarpeisiin ja tavoitteisiin

KUVA 2. Osuuspankin tarjoamat säästäjän rahastot sekä teemarahasto OP-Maailma. (Osuuspankki 2020b.)

Mikäli kaikki sijoitettavat varat halutaan suunnata osakkeisiin, suosittelee OP indeksirahastoa. Indeksirahastoja tarjotaan maailmanlaajuisesti, niin Euroopassa toimiviin suuriin pörssilistattuihin osakkeisiin, kuin Aasian kehittyneisiin markkinoihin. Osakesijoittaminen vaatii enemmän omaa näkemystä, mutta osakkeet ovat olleet tuottavin sijoituskohte. Jotta lapselle voidaan sijoittaa osakkeisiin, tarvitaan arvo-osuustili ja arvopaperisäilytys. Huoltajat voivat sijoittaa lapselle heitä kiinnostaviin yrityksiin ym-

päri maailman. Sijoittamalla osakkeisiin eli pörssiyhtiöihin ostaa samalla osan yritystä. Osakkeiden sijoittamisesta muodostuva tuotto tulee osakkeen arvonnoususta sekä osingoista. (Osuuspankki 2020a, Osuuspankki 2020c.)

Vakuutussäästämisen sanotaan olevan vaivaton tapa pitkäaikaiselle säästämiselle Osuuspankissa. Vakuutussäästämisessä sopimukseen voi valita oman mielen mukaan useita sijoituskohteita. Sijoituskohteet ovat sijoitusrahastot, sijoituskorit ja joukkovelkakirjalainat. Vakuutuksessa olevia sijoituskohteita voi muuttaa koska vain. Tämä mahdollistaa sijoitusten riskitason laskemisen tai nostamisen. Mikäli huoltajat haluavat vaihtaa sijoituskohteita sopimuksessa, ei kertyneestä tuotosta veroteta sijoituskohteita vaihdettaessa. Osuuspankki tarjoaa kahta eri vakuutussäästämisen tuotetta. OP-sijoitusvakuutuksen sanotaan olevan säästöhenkivakuutus. Siihen kuuluu turva kuoleman varalta. Vakuutuksessa olevat säästöt maksetaan määrätuille edunsaajille, kuten lasten vanhemmille kuolemantapauksessa. Huoltajien valitessa OP-sijoitusvakuutus säästämisen vaihtoehdoksi, he säästävät lapselle varoja sekä takaavat turvan kuoleman varalta. OP-säästösopimuksessa ei ole vakuutettua. Sopimus siirtyy sellaisenaan kuolinpesän omistukseen kuolemantapauksessa. (Osuuspankki 2020g.)

4.3 Danske Bank

Danske Bankin vinkit lapselle säästämiseen on aloittaminen nyt, esimerkiksi kymmenellä eurolla kuukaudessa. Danske Bankilta löytyy säästämisen vaihtoehdoksi lapselle avattava oma pankkitili, kultaposutili. Lapsen omalle tilille rahaa voivat tallettaa niin lapsen vanhemmat kuin muutkin läheiset, kuten isovanhemmat ja kummit. Tilille voidaan säästää joko säännöllisesti tai kertamaksuina. Tilillä oleville säästöille maksetaan peruskorkoa 0,2 %. Mikäli kultapossutilille säästetään rahaa vähintään 30 euroa kuukaudessa, maksetaan peruskoron lisäksi tilille myös bonuskorkoa 0,2 %. (Danske Bank 2020a, Danske Bank 2020 b.)

Danske Bank tarjoaa yhtenä lapsille säästämisen vaihtoehtona rahastosäästämistä. Edellytys rahastosäästämiseen lapselle on huoltajien avaama Danske Kaupankäynti Online -sopimus. Sopimukseen kuuluu rahatili, johon lapsen läheiset voivat siirtää rahaa. Rahasiirtojen jälkeen lapsen huoltajat voivat sijoittaa tilillä olevat rahat oman valintansa mukaan rahastoihin, joko kertamerkintänä tai jatkuvana säästösopimuksena. Huoltajat voivat myös tehdä lapsensa sijoitussopimukseen jatkuvan rahastosäästösopimuksen omalta pankkitililtään ollessaan Danske Bankin asiakkaita. Rahastoissa on salkunhoitajia, jotka

hoitavat lapsen säästöjä, eikä tällöin rahastosäästäminen vaadi huoltajilta enempää, kuin perinteinen tilille säästäminen. (Danske Bank 2020d, Danske Bank 2020e.)

Lapselle säästämiseen suositellaan esimerkiksi Danske Invest Allocation ESG Basic -rahastoja. Nämä sijoitusrahastot yhdistelevät osakkeita sekä joukkolainoja huomioiden vastuullisuuskriteerit. Danske Bankin ESG Basic -rahastoista voi valita itselleen sopivimman vaihtoehdon tuottotavoitteen ja riskinsietokyvyn mukaan. Näissä kaikissa rahastoissa suositeltava sijoitusaika on yli kolme vuotta. ESG Basic -rahastoissa on eri vaihtoehtoja, osakepainon mukaan. Pienen riskin ja lyhyen sijoitusajan säästäjälle sopii rahasto ESG Basic 20, jossa osakepaino on noin 20 %. Pitkän ajan säästäjälle, joka on valmis ottamaan korkeita riskejä, voidaan suositella 100 % osakepainoa rahastolla ESG Basic 100. Näiden kahden vaihtoehdon välistä löytyy vaihtoehtona ESG Basic 50, jonka osakepaino on noin 50 %. (Danske Bank 2020d.)

Mikäli huoltajat haluavat säästää lapselleen sijoittamalla osakkeisiin, on Danske Bankilla tähän tarkoitukseen tarjota osakesäästötili. Osakesäästötilin sisällä voi ostaa ja myydä suomalaisia ja ulkomaisia pörssilistattuja osakkeita ilman välittömiä veroseuraamuksia. Mikäli osakesäästötiliin on saatu tuotettua voittoa, voi ne sijoittaa uudestaan verottomasti tilin sisällä. Osakesäästötilin sisällä osingot ja korotkin ovat verovapaita. Verot maksetaan vasta, kun varat nostetaan osakesäästötililtä. (Danske Bank 2020c, Danske Bank 2020e.)

4.4 Nordnet

Nordnet tarjoaa lapselle säästämiseen suoria sijoituksia ja rahastovaihtoehtoja. Vanhemman alkaessa säästää lapselle avataan Nordnetistä osakesäästötili tai osake- tai rahastosalkku. Lapsi saa käyttöoikeudet tiliinsä täyttäessään 18 vuotta, jota ennen vanhemmat voivat käyttää valtakirjaa tai omia Nordnet-tilijään hallinnointiin. Lapsen läheiset, kuten kummit ja isovanhemmat voivat tehdä myös lahjoituksia lapsen tilille, jolloin esimerkiksi isovanhempi saa valtakirjan, jolla kirjautua lapsen salkkuun. Nordnet tarjoaa eritasoisia valtakirjoja lapsen läheiselle. Valtakirjat vaihtelevat sen mukaan, saako läheinen käydä kaupan käyntiä osakkeilla tai nostaa varoja. Talletuksia lapsen tilille voidaan tehdä myös ilman valtakirjaa. (Nordnet 2020b, Nordnet 2020g.)

Nordnetin suositus on, että halutessaan maksimoida voittonsa lapselle sijoitettaisiin osakkeisiin, sillä niillä on huomattu olevan paras tuotto. Osakesäästämässä Nordnet ei peri kuukausimaksuja tai säilytysmaksuja. Osakkeita Nordnet tarjoaa Suomesta, USA:sta, Ruotsista, Tanskasta, Kanadasta ja Norjasta. Suomalaisia vaihtoehtoja ovat esimerkiksi Kone Corporationin, Fortum Corporationin ja Nokia Corporationin osakkeet. (Nordnet 2020c, Nordnet 2020f.)

Rahastovaihtoehtoja on useita: Nordnetin indeksirahastot, korkorahastot, sekä edullisilla hallintapalkkioilla olevat rahastot. Nordnet tarjoaa mahdollisuuksia rahastosäästämiseen joko kuukausittaisilla summilla tai kertasijoituksena. Säästösumman ei tarvitse olla korkea, vaan vanhempi voi aloittaa säästämisen jo muutamalla kymmenellä eurolla. Nordnetin indeksirahastoja ovat esimerkiksi Nordnet indeksirahasto Eurooppa, Nordnet indeksirahasto Maailma sekä Nordnet indeksirahasto Kehittyvät markkinat. Nordnet indeksirahastot on suunniteltu niin, että sijoittaja voi hajauttaa sijoituksiaan halutessaan moneen eri maahan. (Nordnet 2020e.)

Matalakuluisia rahastoja ovat esimerkiksi Nordnet Indeksfond Danmark, Nordnet Indeksirahasto Suomi ja Handelsbanken Eurooppa Indeks.

Nordnet Indeksirahasto Suomi sijoittaa osakkeisiin sekä muihin arvopapereihin, jotka ovat osakepohjaisia. Nordnet Indeksfond Danmark sijoittaa pääsääntöisesti osakkeisiin ja osakepohjaisiin arvopapereihin, jotka ovat tanskalaisia. Handelsbanken Eurooppa Indeks taas sijoittaa eurooppalaisiin yrityksiin, jotka sijaitsevat 16:ssa läntisen Euroopan maassa. (Nordnet 2020a, Nordnet 2020f.)

5 YHTEENVETO

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli helpottaa lapsille sijoittamista tai säästämistä suunnittelevien vanhempien työtaakkaa. Tarkoituksena oli auttaa hahmottamaan, minkälaisia eri sijoitus- sekä säästämismahdollisuuksia lapsille on tarjolla. Tietoa sijoittamisesta ja säästämisestä löytyy runsaasti, mutta tämän opinnäytetyön ideana oli kasata niitä yhteen. Lisäksi pidimme tärkeänä, että käsitelimme myös säästämiseen ja sijoittamiseen liittyviä tärkeitä erityishuomioita, joita vanhempien olisi tärkeää tietää.

Työn alkupuolella käsitelimme eri sijoitus- ja säästämismahdollisuuksia, joita olivat tilille säästäminen ja lahjat, rahastosäästäminen, osakesäästäminen sekä sijoitusvakuutus. Keskiosassa työtä käsitelimme erityishuomioita, joita vanhempien kannattaa huomioida. Käsitelimme tuoton, riskit, verotuksen sekä alaikäisen varojen valvonnan. Viimeisessä osiossa halusimme tuoda neljän eri pankin vaihtoehtoja säästämiseen ja sijoittamiseen. Pankeista valitsimme S-pankin, Osuuspankin, Danske Bankin sekä Nordnetin.

Sijoitusmahdollisuuksia lapsille on runsaasti. Tulimme siihen tulokseen, että on eriarvoisen tärkeää vanhempien tutustua rauhassa eri pankkien vaihtoehtoihin, sekä kuluihin miettiessä sopivaa vaihtoehtoa. Samankaltaisuutta pankkien välillä löytyi, mutta myös jokaisella oli omat ominaispiirteensä. Esimerkiksi Danske Bank tarjoaa osakesäästötiliä, mutta Osuuspankilla tätä mahdollisuutta ei vielä ole. Rahastosäästämässä taas löytyi paljonkin samankaltaisuuksia. Eri riskeillä ja tuotoilla varustettuja rahastoja löytyi kaikilta pankeilta runsaasti. Jokaisen perheen tulisi valita juuri heidän tavoitteisiinsa sopiva vaihtoehto sekä miettiä omaa riskinsietokykyään. Halusimme keskittyä yleisesti suosituimpiin vaihtoehtoihin sekä rajata sijoitusmahdollisuuksia, koska halusimme, että opinnäytetyö pysyy tiiviinä tietopakettina.

Tätä työtä tehdessämme huomasimme, että mitä aiemmin päätös lapselle säästämisestä ja sijoittamisesta tehtäisiin, sitä paremmin saataisiin tuottoa. Tällöin päästäisiin hyötymään parhaiten korkoa korolle - ilmiöstä. Totesimme, että lapselle säästämässä aika on lapsen puolella. Tulimme siihen tulokseen, että pitkän aikavälin sijoittamisessa riskit pienevät ja tuotto on parempaa. Tämän vuoksi vanhempien olisi hyvä suosia pitkän aikavälin sijoitusmuotoa. Pitkän aikavälin sijoitusten tekemisen lisäksi kohteita olisi tärkeää hajauttaa. Tällä tavoin useat riskit pienenisivät sekä tuottomahdollisuudet puolestaan kasvasivat.

Tiesimme jo opinnäytetyötä aloittaessa aiheen olevan laaja. Emme kuitenkaan kokeneet työn laajuutta ongelmaksi, sillä tiesimme selkeästi, haluavamme tehdä tiiviin katsaukseen aiheeseen. Laajat lähdemateriaalit auttoivat olemaan varma tiedon oikeellisuudesta ja luotettavuudesta. Useamman samankaltaisen lähteen läpikäynti selkeytti ajatuksia kirjoitustyötä varten. Näin pystyimme myös hyvin erottelemaan meille tärkeät ja tiiviin opinnäytetyön kasaamiseen tarpeelliset tiedot. Koimme, että saimme kerrottua opinnäytetyössä kaiken sen, mitä olimme alkuvaiheessa suunnitelleetkin. Saimme mielestämme laajan aiheen kasattua tiiviiseen ja ymmärrettävään tietopakettiin lapselle säästämisen ja sijoittamisesta. Olemme tyytyväisiä työn kokonaisuuteen, siihen, että rajasimme työn juuri näihin säästämisen ja sijoittamisenvaihtoehtoihin sekä siihen, että työn sisältö on ymmärrettävissä, vaikka aihe olisikin lukijalle lähes tuntematon.

Alkuperäisessä suunnitelmassa, ajatuksenamme oli tehdä pankkien tarjoamista vaihtoehdoista pankki-kohtaiset, sijoitusneuvojen haastattelut. Jätimme haastattelut työn aikana pois, tämänhetkisen vallitsevan poikkeustilanteen myötä. Esimerkiksi Osuuspankeissa on sanottu pyrittävän mahdollisimman vähäisiin asiakaskontakteihin toimitiloissa. Monet ajanvaraukset pankkeihin on viime aikoina tehty puhelimitse tai verkkoneuvotteluina. Tämän myötä tulimme siihen tulokseen, että saamme kattavat tiedot vaihtoehdoista myös jokaisen valitsemamme pankin internetsivuilta. Tämä päätöksemme osoittautui onnistuneeksi, koska pystyimme etenemään opinnäytetyössä täysin omien aikataulujemme puitteissa. Vaikka haastatteluja ei tehty, saimme mahdollisuuden kysyä toisen kirjoittajan työpaikalta, jos jokin asia oli epäselvä tai halusimme lisätietoja aiheeseen. Mikäli tekisimme jatkotyötä tälle opinnäytetyölle, olisi haastattelut vartenotettava vaihtoehto materiaalin keräämiseen. Kiinnostavaa olisi myös tietää tämänhetkisiä perheiden tottumuksia lapselle säästämiseen ja sijoittamiseen.

Opinnäytetyön teossa motivoi yhdessä tekeminen ja kiinnostava aihe. Saimme paljon uutta tietoa aiheeseen, josta on varmasti hyötyä tulevaisuuteen. Kiinnostus säästämiseen ja sijoittamiseen vain kasvoi opinnäytetyötä kirjoittaessa ja aiheeseen perehtyessä. Kiinnostavan aiheen myötä kirjoittaminen tuntui mielekkäältä. Alusta alkaen tuntui hyvältä vaihtoehdolta lähteä toteuttamaan opinnäytetyötä kahdestaan. Työn tekeminen yhdessä sujui hyvin ja molempien ideat otettiin huomioon toteutuksessa.

LÄHTEET

- Alexandria.2018. Rahastosijoittaminen ja sijoitusrahaston valinta. Julkaistu 5.4.2018. Saatavissa: <https://www.alexandria.fi/ajankohtaista/rahastosijoittaminen-ja-sijoitusrahaston-valinta/>. Viitattu 21.8.2020.
- Danske Bank.2020a. Kultapossutili. Saatavissa: <https://danskebank.fi/sinulle/tuotteet/tilit/danske-kultapossutili#tip1>. Viitattu 21.8.2020.
- Danske Bank.2020b. Lapselle säästäminen. Saatavissa: <https://danskebank.fi/sinulle/elamantilan-teeni/perheessa-tapahtuu/lapsiperheen-talous/lapselle-saastaminen>. Viitattu 24.8.2020.
- Danske Bank.2020c. Osakesäästötili. Saatavissa: <https://danskebank.fi/sinulle/tuotteet/saastaminen-ja-sijoittaminen/tuotteet/osakesaastotili>. Viitattu 21.8.2020.
- Danske Bank.2020d. Rahastosäästäminen lapselle. Saatavissa: <https://danskebank.fi/sinulle/tuotteet/saastaminen-ja-sijoittaminen/rahastosaaastaminen-lapselle#t5>. Viitattu 21.8.2020.
- Danske Bank.2020e. Tietoa pankista. Saatavissa: <https://danskebank.com/fi/tietoa-pankista>. Viitattu 26.8.2020.
- Digi- ja väestötietovirasto.2020. Alaikäisen edunvalvonta. Saatavissa: <https://dvv.fi/alaikaisen-edunvalvonta>. Viitattu 17.9.2020.
- FINE. 2020a. Vakuutus- ja rahoitusneuvonta. Sijoitussopimuksen tekeminen. Saatavissa: <https://www.fine.fi/finanssitietoa/sijoitusasiat/sijoitussopimuksen-tekeminen.html>. Viitattu 26.8.2020.
- FINE.2020b. Vakuutus- ja rahoitusneuvonta. Sijoitusvakuutus on säästöhenkivakuutus. Saatavissa: <https://www.fine.fi/ajankohtaista/uutinen/sijoitusvakuutus-on-saastohenkivakuutus-tutustu-ennen-sijoituspaatosta-naihin-asioihin.html>. Viitattu 10.9.2020.
- FINE.2008. Säästö- ja sijoitusvakuutuksien valintaopas. Kuluttajien vakuutustoimisto. Saatavissa: <https://www.fine.fi/media/julkaisut-2012-2009/saasto-ja-sijoitusvakuutusten-valintaopas-2008.pdf>. Viitattu 11.9.2020.
- Heikinheimo, H. 2018. Sijoittaja. Saatavissa: <https://www.sijoittaja.fi/53597/korkoa-korolle/>. Viitattu 26.8.2020.
- Hämäläinen, K. 2005. Sijoittajan käsikirja. Karo Hämäläinen ja Suomen arvopaperilehti Oy.
- Kansaneläkelaitos 2020. Lapsilisä. Saatavissa: <https://www.kela.fi/lapsilisa>. Viitattu 24.8.2020.
- Kähkönen, S.2016. Synttärilahjaksi osakkeita? ”Lapsilisät on tarkoitettu käytettäväksi lasten hyväksi” Saatavissa: <https://yle.fi/uutiset/3-8696668>. Viitattu 25.8.2020.
- LähiTapiola 2018. Kannattaako lapsilisät säästää vai kuluttaa? Asiantuntija antaa vinkit fiksuimpaan säästötapaan. Saatavissa: <https://www.lahitapiola.fi/tietoa-lahitapiolasta/uutishuone/uutiset-ja-tiedotteet/uutiset/uutinen/1509552447229>. Viitattu 25.8.2020.

LähiTapiola 2018. Kannattaako lapsilisät säästää vai kuluttaa? Asiantuntija antaa vinkit fiksuimpaan säästötapaan. Saatavissa: <https://www.lahitapiola.fi/tietoa-lahitapiolasta/uutishuone/uutiset-ja-tiedotteet/uutiset/uutinen/1509552447229>. Viitattu 25.8.2020.(KUVA 1)

Myllyoja, N., Kullas, E.2010. Mitä jokaisen kotiäidin (ja muidenkin naisten) tulee tietää sijoittamisesta. Alma Talent Bisneskirjasto. Talentum. Saatavissa: [https://bisneskirjasto-almatalent-fi.ezproxy.centria.fi/teos/EABBEXDTEB#/kohta:OSA\(\(20\)2\(\(20\)MITEN\(\(20\)MINUSTA\(\(a0\)TULEE\(\(20\)SIJOITTAJA?\(\(20\):6\(\(20\)RISKI\(\(20\):6.5\(\(20\)TUOTTO\(\(20\)/piste:b1634](https://bisneskirjasto-almatalent-fi.ezproxy.centria.fi/teos/EABBEXDTEB#/kohta:OSA((20)2((20)MITEN((20)MINUSTA((a0)TULEE((20)SIJOITTAJA?((20):6((20)RISKI((20):6.5((20)TUOTTO((20)/piste:b1634). Viitattu 15.9.2020.

Nordea.2020. ETF- ja indeksirahastot. Saatavissa: <https://www.nordea.fi/henkiloasiakkaat/palvelumme/saastaminen-sijoittaminen/etf-ja-indeksisijoittaminen.html>. Viitattu 12.9.2020.

Nordlund, N.2017. Lapset ja raha talouskasvatuksen aakkoset vanhemmille. Alma Talent Oy.

Nordnet.2020a. Indeksirahastot. Saatavissa: <https://www.nordnet.fi/fi/markkina/rahastot/indeksirahastot>. Viitattu 19.8.2020.

Nordnet.2020b. Lapselle säästäminen. Saatavissa: https://www.nordnet.fi/fi/palvelut/tilit/lapselle-saastaminen?gclid=CjwKCAjwm_P5BRAhEiwAw-RzSOzE010tvv6c5aPA3oAEWtVSi23D5WowubngG4fpog9XvNKvIVKr0xoC4a0QAvD_BwE&ef_id=WhqSygAABR6cUuu4:20200819020608:s. Viitattu 19.8.2020.

Nordnet.2020c. Osakeideat. Saatavissa: <https://www.nordnet.fi/fi/markkina/osakkeet/osakeideat/>. Viitattu 19.8.2020.

Nordnet.2020d. Osakekurssit. Saatavissa: <https://www.nordnet.fi/markkinakatsaus/osakekurssit?sortField=turnover&sortOrder=desc&exchangeCountry=FI&>. Viitattu 19.8.2020.

Nordnet.2020e. Rahastoideat. Saatavissa: <https://www.nordnet.fi/fi/markkina/rahastot/rahastoideat>. Viitattu 19.8.2020.

Nordnet.2020f. Rahastolista. Saatavissa: https://www.nordnet.fi/markkinakatsaus/rahastolistat?sortField=fund_yearly_fee&sortOrder=asc. Viitattu 19.8.2020.

Nordnet. 2020g. This is Nordnet. Saatavissa: <https://nordnetab.com/about/nordnet-overview/>. Viitattu 26.8.2020.

Op.media. 2020. Saatavissa: <https://op.media/sijoittajakoulu/miksi-sijoitukset-kannattaa-hajauttaa-630fa1e8fee3448bb2af23711c88e983>. Viitattu 4.9.2020.

Osakesijoittaja.fi. 2020a.Helsingin pörssi OMXH. Saatavissa: <https://www.osakesijoittaja.fi/>. Viitattu 8.9.2020.

Osakesijoittaja.fi.2020b. Osakkeiden tunnusluvut - Opi sijoittamisen yleisimmät tunnusluvut. Saatavissa: <https://www.osakesijoittaja.fi/osakesijoittaminen/tunnusluvut/>. Viitattu 7.9.2020.

Osuuspankki.2020a. Indeksirahastot. Saatavissa: <https://www.op.fi/henkiloasiakkaat/saastot-ja-sijoitukset/rahastot/kustannustehokkaat-indeksirahastot>. Viitattu 19.8.2020.

Osuuspankki. 2020b.Lapselle säästäminen. Saatavissa: <https://www.op.fi/henkiloasiakkaat/teemat/saastaminen/saasta-lapselle-nain-paaset-alkuun>. Viitattu 19.8.2020.

Osuuspankki.2020c. Osakesijoitukset. Saatavissa: <https://www.op.fi/henkiloasiakkaat/saastot-ja-sijoitukset/osakesijoitukset>. Viitattu 19.8.2020.

Osuuspankki.2020d. Rahastot. Saatavissa: <https://www.op.fi/henkiloasiakkaat/saastot-ja-sijoitukset/rahastot/vastuullisen-sijoittamisen-tuotteet>. Viitattu 19.8.2020.

Osuuspankki.2020e. Säästäjän rahastot. Saatavissa: <https://www.op.fi/henkiloasiakkaat/saastot-ja-sijoitukset/rahastot/helpot-saastajan-rahastot>. Viitattu 19.8.2020.

Osuuspankki.2020e. Säästäjän rahastot. Saatavissa: <https://www.op.fi/henkiloasiakkaat/saastot-ja-sijoitukset/rahastot/helpot-saastajan-rahastot>. Viitattu 19.8.2020.(Kuva 2)

Osuuspankki.2020f. Tietoa osuuspankeista. Saatavissa: <https://www.op.fi/op-ryhma/tietoa-ryhmasta/osuuspankit/osuuspankkien-esittely>. Viitattu 26.8.2020.

Osuuspankki.2020g. Vakuutussäästäminen. Saatavissa: <https://www.op.fi/henkiloasiakkaat/saastot-ja-sijoitukset/vakuutussaastaminen/vakuutussaastamisen-tuotteet>. Viitattu 19.8.2020.

Puttonen, V., Repo, E. 2011. Miten sijoitan rahastoihin. Alma Talent.

Pörssisäätiö 2017.Näin aloitat osakesäästämisen eli nyrkkisääntöjä aloittelijalle. Saatavissa: <https://www.porssisaatio.fi/blog/2017/12/10/nain-aloitat-osakesijoittamisen-eli-nyrkkisaantoja-aloittelijalle/>. Viitattu 2.9.2020.

Pörssisäätiö. 2011. Näin säästät lapsellesi osakesalkun. Saatavissa: <https://www.porssisaatio.fi/blog/2011/06/09/nain-saastat-lapsellesi-osakesalkun/>. Viitattu 17.9.2020.

Pörssisäätiö. 2015. Sijoitus rahasto-opas. Saatavissa: https://www.porssisaatio.fi/wp-content/uploads/2015/05/sijoitus_rahasto_opas_2015_b.pdf. Viitattu 19.8.2020.

Saario, S. 2016. Miten sijoitan pörssiosakkeisiin. Pörssiraamattu. Alma Talent Bisneskirjasto. Talentum Pro. Saatavissa: [https://bisneskirjasto-almatalent-fi.ezproxy.centria.fi/teos/IABBXXB-TABIEC#/kohta:1\(\(20\)Varallisuutta\(\(20\)kasvataan\(\(20\)s\(\(e4\)\(\(e4\)st\(\(e4\)m\(\(e4\)ll\(\(e4\)\(\(20\)/piste:b430](https://bisneskirjasto-almatalent-fi.ezproxy.centria.fi/teos/IABBXXB-TABIEC#/kohta:1((20)Varallisuutta((20)kasvataan((20)s((e4)((e4)st((e4)m((e4)ll((e4)((20)/piste:b430). Viitattu 8.9.2020.

Saario, S. 2016. Miten sijoitan pörssiosakkeisiin. Pörssiraamattu. Alma Talent Bisneskirjasto. Talentum Pro. Saatavissa: [bisneskirjasto-almatalent-fi.ezproxy.centria.fi/teos/IABBXXB-TABIEC#/kohta:6\(\(20\)P\(\(f6\) pörssiosakkeen \(\(20\) omistamiseen \(\(20\) liittyy \(\(20\) riski\(\(20\) eli\(\(20\)tappionvaara\(\(20\)/piste:b924](https://bisneskirjasto-almatalent-fi.ezproxy.centria.fi/teos/IABBXXB-TABIEC#/kohta:6((20)P((f6) pörssiosakkeen ((20) omistamiseen ((20) liittyy ((20) riski((20) eli((20)tappionvaara((20)/piste:b924). Viitattu:15.9.2020.

Sijoittaja.fi 2020a. Kolme sijoittajan tärkeintä tunnuslukua. Saatavissa: <https://www.sijoittaja.fi/64957/kolme-sijoittajan-tarkeinta-tunnuslukua/>. Viitattu 7.9.2020.

Sijoittaja. 2017. Lapsilisät sukan varteen. Julkaistu 6.3.2017. Saatavissa: <https://www.sijoittaja.fi/52722/lapsilisat-sukan-varteen/>. Viitattu 21.8.2020.

Sijoittaja.fi 2020b. Mistä tuotto syntyy. Saatavissa: <https://www.sijoittaja.fi/sijoittaminen/mista-tuotto-syntyy/>. Viitattu 15.9.2020.

Skandinaviska Enskilda Banken AB (publ). 2013. Erilaiset rahastot. Saatavissa: <https://seb.fi/yksityisasiakkaat/saasta-ja-sijoita/tietoa-rahastoista/erilaiset-rahastot>. Viitattu 12.9.2020.

S-pankki.2020a. Lapsi ja nuori S-pankin asiakkaana. Saatavissa: <https://www.s-pankki.fi/fi/asiakaspalvelu/lapsi-ja-nuori-s-pankin-asiakkaana/>. Viitattu 18.8.2020.

S-pankki.2020b. Rahastot. Saatavissa: <https://www.s-pankki.fi/fi/saastaminen-ja-sijoittaminen/rahastot/>. Viitattu 18.8.2020.

S-pankki. 2020 c. S-Metsärahassto. Saatavissa: <https://www.s-pankki.fi/fi/saastaminen-ja-sijoittaminen/rahastot/s-metsarahasto/>. Viitattu 18.8.2020.

S-pankki.2020d. Säästäminen ja sijoittaminen. Saatavissa: <https://www.s-pankki.fi/fi/saastaminen-ja-sijoittaminen/>. Viitattu 18.8.2020.

S-pankki.2020e. S-säästörahasto Rohkea. Saatavissa: <https://www.s-pankki.fi/fi/saastaminen-ja-sijoittaminen/rahastot/s-saastorahasto-rohkea/>. Viitattu 18.8.2020.

S-pankki.2020f. S-säästörahasto Varovainen. Saatavissa: <https://www.s-pankki.fi/fi/saastaminen-ja-sijoittaminen/rahastot/s-saastorahasto-varovainen/#>. Viitattu 18.8.2020.

S-Pankki. 2020g. Tämä on S-Pankki. Saatavissa: <https://www.s-pankki.fi/fi/s-pankki-yrityksena/Tama-on-s-pankki/>. Viitattu 21.8.2020.

Tilastokeskus. Tilastokoulu. Tilastojen ABC. Inflaatio. Saatavissa: https://tilastokoulu.stat.fi/verkkokoulu_v2.xql?course_id=tkoulu_tlkt&lesson_id=5&subject_id=4&page_type=sisalto. Viitattu 8.9.2020.

Turtiainen, M. 2018. Sijoituspalvelut ja asiakas. Alma Talent.

Verohallinto.2018. Verollinen vai verovapaa lahja. Saatavissa: <https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/omaisuus/lahja/verollinen-vai-verovapaa-lahja/>. Viitattu 8.9.2020.

Verohallinto.2019. Osakesäästötili. Saatavissa: <https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/omaisuus/sijoitukset/osakesaastotili/>. Viitattu 17.9.2020.

Verohallinto.2020a. Osingot. <https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/omaisuus/sijoitukset/osingot/>. Viitattu 17.9.2020.

Verohallinto. 2020b. Sijoitukset. Saatavissa: <https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/omaisuus/sijoitukset/>. Viitattu 17.9.2020.